

జ్ఞాన యోగం

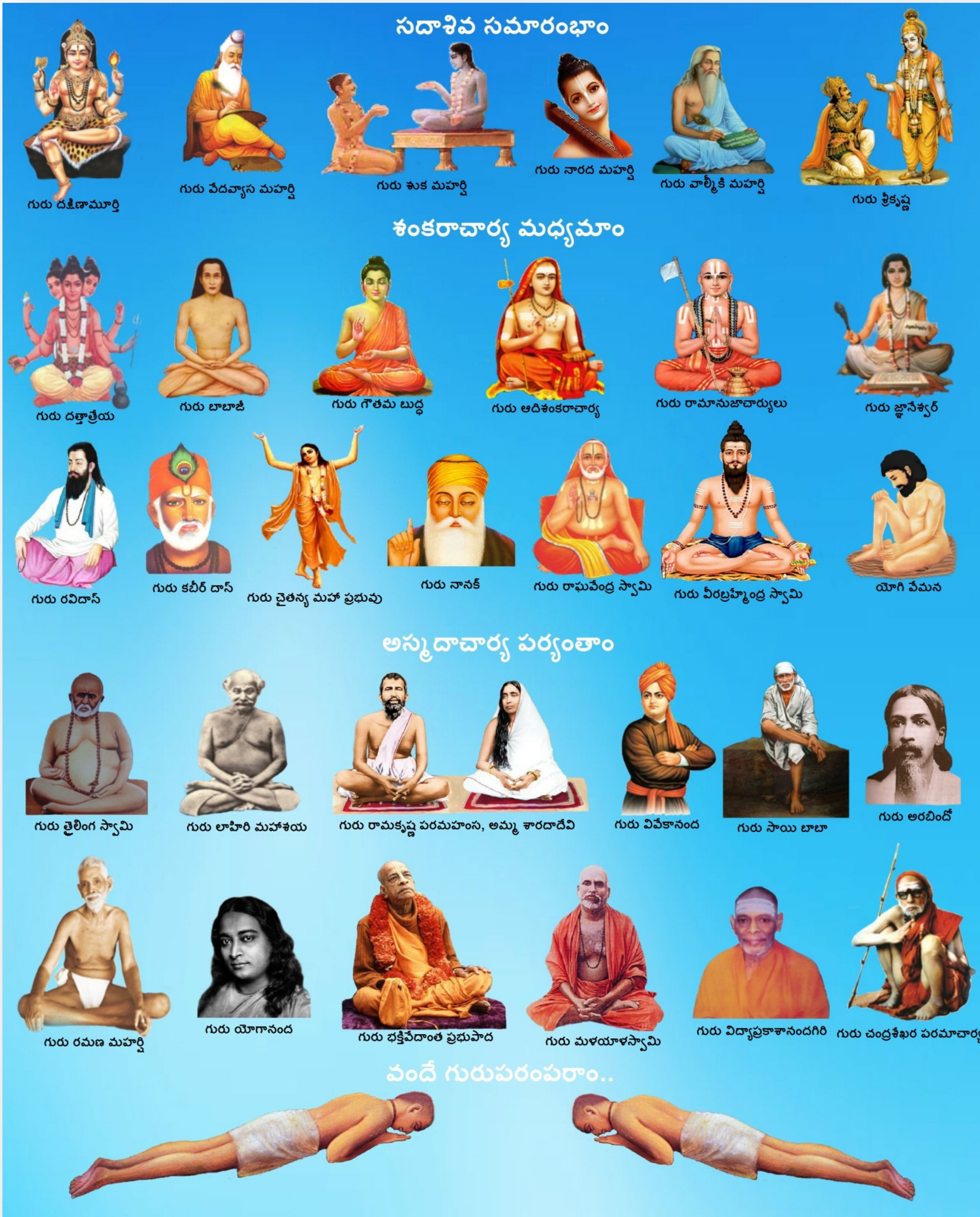
విచారణ

వేదాంత కఠిన పదార్థ మంజరి

సదాశివ సమారంభాం
గురు దక్షిణామూర్తి
గురు వేదవ్యాస మహర్షి
గురు శుక మహర్షి
గురు నారద మహర్షి
గురు వాల్మీకి మహర్షి
గురు శ్రీకృష్ణ
శంకరాచార్య మధ్యమాం
గురు దత్తాత్రేయ
గురు బాబాజీ
గురు గౌతమ బుద్ధ
గురు ఆదిశంకరాచార్య
గురు రామానుజాచార్యులు
గురు జ్ఞానేశ్వర్
గురు రవిదాస్
గురు కబీర్ దాస్
గురు చైతన్య మహా ప్రభువు
గురు నానక్
గురు రాఘవేంద్ర స్వామి
గురు వీరబ్రహ్మేంద్ర స్వామి
యోగి వేమన
అస్మదాచార్య పర్యంతాం
గురు త్రైలింగ స్వామి
గురు లాహిరి మహాశయ
గురు రామకృష్ణ పరమహంస, అమ్మ శారదాదేవి
గురు వివేకానంద
గురు సాయి బాబా
గురు అరబిందో
గురు రమణ మహర్షి
గురు యోగానంద
గురు భక్తివేదాంత ప్రభుపాద
గురు మళయాళస్వామి
గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి
గురు చంద్రశేఖర పరమాచార్య
వందే గురుపరంపరాం..

నన్ను "నేను" తెలుసుకోవటానికి

నన్ను "నేను" మార్చుకోవటానికి

నన్ను "నేను" చేరుకోవటానికి

మరియు అత్యుత్తమ జీవన విధానానికి

కావలసిన భక్తి,జ్ఞాన,కర్మ,ధర్మ సమాచారం ఒకేచోట తెలుగులో ఉచితంగా!

సాధారణంగా వేదాంతం తెలుసుకోవాలనే కోరిక వుంటుంది, కాని గ్రంధాలు అందుబాటులో లేవు. ఇంకొకరి దగ్గర గ్రంధాలు వుంటాయి, కాని జిజ్ఞాసువులకి ఎక్కడ ఉన్నవో తెలియదు. అలాగే కొన్ని లైబ్రరీ లో కొన్ని రకాల పుస్తకాలు మాత్రమే లభ్యం అవుతున్నాయి, అంతేగాక విలువైన గ్రంధాలు సరైన సంరక్షణ లేక కనుమరుగైపోతున్నాయి, కనుక మన అందరి కోసం భారత ప్రభుత్వం పురాతన ఆధ్యాత్మిక గ్రంధాలను సంరక్షించే నిమిత్తం ఎంతో శ్రమతో కంప్యూటరీకరణ ద్వారా ఒక చోట చేర్చుతూ ఆన్ లైన్ చేయటం జరిగింది. ఇటువంటి విలువైన జ్ఞాన సంపదను మరింత సులభంగా అందుబాటులోకి తీసుకురావటానికి సాయి రామ్ సేవక బృందం ఉడతా భక్తి గా ఇప్పటివరకి దాదాపు **5000** పుస్తకాలను వివిధ వర్గాలుగా విభజించి PDF(eBOOK) రూపంలో ఆన్ లైన్ లో ఉచితంగా అందించటం జరిగింది. కనుక ప్రతి ఒక్కరు ఈ సదవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోగలరు. ఇందుకు సహాయం అందించిన భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా http://www.new.dli.ernet.in), ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్(https://archive.org), గూగుల్ వెబ్ సైట్(https://www.google.co.in), మైక్రోసాఫ్ట్ వెబ్ సైట్(http://www.microsoft.com) కు మేము ఋణపడివున్నాము.అలాగే ఇటువంటి బృహత్తర కార్యక్రమానికి పెద్ద మొత్తం లో గ్రంధాలను అందించిన తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానమునకు కూడా మనం ఋణపడివున్నాము. సాయి రామ్ సేవక బృందం కోరుకొనేది ఒక్కటే, ప్రతి ఇల్లు ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన గ్రంధాలతో నిండిపోవాలన్నదే మా కోరిక.

ఈ గ్రంధాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: http://www.new.dli.ernet.in లేక http://www.dli.ernet.in
2) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్: http://www.sairealattitudemanagement.org
3) సాయి రామ్ గూగుల్ సైట్: https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement
4) ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్: https://archive.org/details/SaiRealAttitudeManagement

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞం పై గల సలహాలు,సూచనలకు సేవక బృందాన్ని సంప్రదించుటకు: sairealattitudemgt@gmail.com

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సమాచారం: https://www.facebook.com/SaiRealAttitudeManagement

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సంబంద వీడియోలు: https://www.youtube.com/user/sairealattitudemgt

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞంలో ప్రతి ఒక్కరు పాల్గొని, ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకొని,మీరు సంతృప్తులైతే మరొక సాధకునికి, జిజ్ఞాసువులకు మార్గం చూపించగలరని ఆశిస్తున్నాము.

ఈ గ్రంధపు భారత ప్రభుత్వ డిజిటల్ లైబ్రరీ గుర్తింపు సంఖ్య: 2020050018440

SaiRealAttitudeManagement(SAI RAM) - సాయి నిజ వ్యక్తిత్వ నిర్వహణ(సాయి రామ్)

* సర్వం శ్రీ సాయి నాథ పాద సమర్పణమస్తు *

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

http://www.new.dli.ernet.in

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

“దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్ఠమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని ఝళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ, సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజా పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్ఛాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నిటి కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన ‘ఇచ్ఛ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. అనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. “నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

ఓం

శ్రీసద్గురు పరబ్రహ్మణేనమః.

వేదాంత కఠిన పదార్థ మంజరి.

ఇయ్యది

గంజాం జిల్లా. బ్రహ్మపుర నివాసుండగు

పూడిపెద్ది - సాంబశివరావు గారిచే

సకల ముముక్షువుల

కత్యంతోపయోగ నిమిత్తమై

సకల గ్రంథంబులలో సంగ్రహించి

వ్రాయఁబడినది.

చెన్నపట్టణము

వ్రాతచాకలపేటయందుండు

పమ్మి - త్యాగరాయ సెట్టిగారి

శ్రీరాజరాజేశ్వరీ నికేతన ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రించి ప్రకటింపఁబడియె.

1915. సం.

వెల ౪ అణాలు.

ఓం

శ్రీపరబ్రహ్మణేనమః.

వేదాంత కఠిన పదార్థమంజరి.

ఓ చదువరులారా! ఈ భూమండల మండలంబులో ననేకులకు వేదాంతపు కఠిన పదంబుల కర్థము దెలియకుం డుటచే వేదాంత వేదాంతంబని సకలమైనవారు ననుకొను టయేగాని దాని నిజార్థం బెఱుఁగక నున్నారు. ఇపుడు చూడండి! వేదాంత మనుమాట నందఱు నంటూయుందు రుగాని అర్థమేమని యడిగినచో తమకు తెలియదని యు త్తరువు జెప్పెదరు. కారణం బేమనఁగా నర్థము గ్రహించ నందుచేతనుగదా? ఇపుడట్టి క్లేశమును నాశము నిమిత్తము సులభముగా వ్రాయబడుచున్నది.

వేదాంతము = శబ్దరహితమైనది, వదతీతి వేదః, యిటువలె నే విద్యాంతం నాదాంతం శబ్దాంతం సిద్ధాంతం యీ మొదలగునవి వేదాంతపదమున కర్థమేమనగా. శ్లో॥ న

దృశ్యతి నగఖేతి నపశ్యతి నకాంక్షతి వ్యాప్య వ్యాపక యోారణ్యాం తల్లింగం పరమం ప్రభుః.

ప్రకృతి = ప్రకర్షేణ క్రియతే జగదారంభ మనయేతి ప్రకృతిః॥ అనగా దేనిచే జగత్తు సృష్టింప బడుచుండునో యదే. ప్రకృతి యనఁబడును.

మాయ = యా- మా- సా- మాయ. అనఁగా- యా= ఏది- మా= లేదో- సా= అ- మాయ= లేనిది- ఉత్తది- నూ న్యము- గగనము.

ఆత్మ = అతతి- తద్వస్తురూపేణ- వ్యాప్నోతీతి = ఆత్మా- అ తసాతత్య- గమనే- ఇతిధాతుః॥ అనఁగా నేది సకల వస్తువులందు వ్యాపించి తనకు రెండవది లేక సర్వము తానై యున్నదో యదే యాత్మ యనఁబడును.

అనాత్మ = ఆత్మగానిది - అనఁగా దేహేంద్రియ మనోబుద్ధి చిత్తహంకారములు మొదలగు నవన్నియును స్రక్చందన వనితాదులు ఆకాశాది పంచభూతంబులు మొదలగునవి యనాత్మ యనఁబడును. అనఁగా ననాత్మయగు మహత్తత్వము మొదలు దేహము వరకుగల సకల తత్త్వములును అనఁగా దేహేంద్రియాది జగత్తు సర్వమును మాయవలన గలిగినవిగాన వీటికి మాయయే మూల కారణముగా నున్నది. మాయయు ఆమాయ వలన గలిగిన దేహేంద్రియాది ప్రపంచము సర్వమును

నిర్జల భూమియందలి యెండమావులతో సమానము లైనవి.

ఓంకారము = సకృదుచ్చారణ- మాత్రేణ- ఊర్ధ్వ- మున్నామయతీతి ఓంకారః.

ప్రణవము = ప్రణామయతి- ఇత్యేతస్మాత్- ప్రణవః॥ అనఁగా నేది తన్ను ధ్యానించువారిని పరమాత్మయందు జేర్చుచున్నదో యదే ఓంకారమని ప్రణవమనబడును.

అవధూత = ఈపదములో నాలుగక్షరములున్నవి. అవి యేవనఁగా (అ- వ- ధూ- త) అందులో అ = నాశములేనివాఁడనఁబడును. వ= సకలమైనవారిలో శ్రేష్ఠుఁడనఁబడును. ధూ = అభిమాన మనఁగా దేహేంద్రియంబులే నేననెడిదానికే యభిమాన మనఁబడును. అట్టి యభిమానము విడిచి పెట్టుటయే సంసార త్యాజ్యమనఁబడును. త = తత్త్వమసి యనెడి మహావాక్యలక్ష్యార్థంబగు బ్రహ్మాత్మైక్యజ్ఞాన సాక్షాత్కారముగలవాఁడనఁబడును. కాఁబట్టి ఈనాలుగక్షరముల రహస్యార్థములను తెలిసి తద్వత్తుగా నుండువాఁడే యవధూతనఁబడును సుమీ?

యోగము = ఉజ్యత ఇతియోగః. అనఁగా నైక్యమనియర్థము. యోగమునెందునిమిత్తముఁజేయవలెనంటే నంతఃకరణశుద్ధిపొందేకొరకు దానివేరే జీవేశ్వరైక్యము. బ్ర

హ్మబోధకు యోగములు కూడ పనికిరావుసుమా! యో
గసిద్ధి బొందిన తరువాతను శ్రవణ మనన నిధిధ్యాస
నలు చేయవలెను. మొదట నుంచి శ్రవణ మనన నిధి
ధ్యాసలు పనికిరావు. గనుకనే యార్యోక్తి యేమనఁగా
"బోధోన్య సాధనేభ్యోహి సాక్షాన్మోక్షైక సాధనం"
అని చెప్పఁబడియున్నది. యోగసిద్ధియైన వెనుకనే బ్ర
హ్మోపదేశము పొందవలెనుసుమా? మొదటనుపనయ
నమైన తరువాత బ్రాహ్మణుఁ డగునేగాని యదిలేనిదే
బ్రాహ్మణుఁడు గాఁజాలఁడు. లోకానుభవము జూడుము.
ఉపనయనము = ఉపసమీపెన యతి ప్రాప్నోతి, ఇతి = ఉప
నయనమ్. ఏది బ్రహ్మమునందు పొందించునో యదే
యుపనయన మనఁబడును. ఇదేత్రినేత్రం. జ్ఞాననేత్రం.
పుత్రుఁడు = త్రాయత ఇతి, పుత్ పాతయతి పుత్రః, పు
న్నామ్నో నరకా దాత్మానం యస్త్రాయతే సపుత్రః॥
అనఁగా క్రిందికిత్రోయుదాని పుత్రని పేరు. అనేకకోట్ల
జన్మములెత్తిన తరువాత పుణ్యభూమియందు సర్వోత్త
మమైన మానవజన్మమెత్తి సత్సంగత్వముఁజేసి "అహం
బ్రహ్మాస్మి" యని జపించలేక యీప్రపంచము యస్మ
త్కల్పితంబుగాని నిక్కంబుగాదని నమ్మకకే "పుత్రుఁ
డని" నామధేయముగాని మోహాన భోగసంసర్గ జనితం
బగు మానవ పుత్రుఁడుగా జన్మించినను బుట్టివాఁడు

పుత్రుండగుగా జాలడు. ఇందుకుప్రమాణం. కం॥ పుత్రో
త్సాహము తండ్రికిఁ । బుత్రుఁడు జన్మించి నపుడు
పుట్టదు జనులా । పుత్రుని గనుగొని పొగడఁగఁ
బుత్రోత్సాహంబునాడు బొందురసుమతీ॥ అనఁగా
జ్ఞాన పుత్రుఁడు గలుగవలె. కం॥ కొడుకగాని కొడుకు
పుట్టినఁ । కొడుకగామియె కాదు తండ్రి గుణములుఁ జెఱు
చుఁగ । చెఱకుతుద వెన్ను పుట్టినఁ । చెఱకునఁ దీపెల్లఁ
జెఱచు సిద్ధముసుమతీ॥ కొందఱు లోకులు పుత్రు
లవిషయమై చాల బాధలు పడుట సర్వ జనానుభవ
మయ్యేయున్నది గాని యట్టి పుత్రులవలననే ప్రయో
జనములేదని పెద్దలుచెప్పుదురు. ఇందుకు శ్రుతి "అపు
త్రస్య గతిర్నాస్తి" యని లోకులకు విపరీతార్థము బో
ధసేయుదురు. "ఆత్మావై పుత్రనామాసీత్" అనిశ్రుతి
కావున యో చదువరులారా! జ్ఞానోదయమే నిజమగు
పుత్రుఁ డనఁబడును సుమా?

హంస= హంసయనెడి పదమునందు 'హ' యనెడి యక్షర
ముబిందువు 'స' యనెడియక్షరము యీమాతృకను జేరి
యున్నది అందులో 'హ' యనెడియక్షరము బిందువు
'స' యనెడి యీమాతృకనుజేరియున్నది అందులో 'హ'
యనగా పరమాత్మయనఁబడును. 'స' యనఁగా జీవుఁ
డనఁబడును. 'హంస'లనెడి రెండువర్ణంబులమధ్యనుండు

బించుపు పరమాత్మయే జీవాత్మయు, జీవాత్మయే పర మాత్మయనియు నైక్యమునుబోధించుచున్నది ఇందుకు ప్రమాణమేమనఁగా (శ్రుతిః— స్వప్రకాశచిదానందం - స-హంస- ఇతి గీయతే॥) అనుశ్రుతిని స్వప్రకాశమై పరం జ్యోతియై జ్ఞానానందస్వరూపమై సర్వసాక్షియై వెలుగు చుండు పరబ్రహ్మమగు యాత్మయే హంస యనఁబడు ను. ఇట్టి హంసధ్యానమే ధ్యానముగాని తక్కిన వన్ని ~~వట్టి ధ్యాన~~ములు సుమా?

అవిద్య = యానవిద్య తేనా, అవిద్య = ఏది లేనిదో యదేయ విద్యని పేరుసుమా? కాలత్రయమునందును లేనిదే మన స్సు సకలమైనవి యీ మనస్సునకే చెప్పఁబడు చున్న ది. మనస్సుకన్న మాయవేరులేదు. మాయకన్న మన స్సువేరులేదు. దీనికే సంసారమని చెప్పుదురు. "చిత్తే చలతి సంసారః" అనిశ్రుతిగలదు. సంసార మనఁగ సక లమునకు సారమైనదేది? అనఁగా మనస్సుకంటే నధి కమైన దేదియులేదు. సకల తిప్పలును యీ మనస్సు నకే ఇట్టి మనస్సు సంకల్పవికల్పములు గలది. వాటి పేరే జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తులు లేక స్వప్నసుషుప్తులు వాటి పేరే సవికల్పనిర్వికల్పసమాధులు, సమ+ఆది=సమాధి. అనఁ గా. నాదియనఁగా. బ్రహ్మమును తెల్పును. సమః ఒక్క టేయనిభావము. శ్రుతి = సమాధి నషుతావస్థ జీవాత్మ

పరమాత్మనో॥ విద్య యవిద్యలు సంకల్ప వికల్పము
లు, జననమరణములు, మానాభిమానములు మొదల
గు ద్వంద్వగుణంబులన్నియు మనోధర్మములు సుమా?
కాఁబట్టి మామనోజయమును పొందవలెను సుమా?
భ్రాంతి = దేహము నేననెడిది యెవ్వరికలదో యదియే భ్రాంతి
తానుగాని తా ననుకొనుటయే భ్రాంతి సుమా? జల
ములేనిదే జలమున్నదని దలంచుటయే ఎండమావులు
మరుమరీచికములు ఉత్తరాత్మను జ్ఞాని సాక్షియుటయే
రజ్జు సర్పభ్రాంతి స్థాణు పురుషభ్రాంతి దేహము లేనిది
ఉన్నదనుకుంటె దేహ భ్రాంతి జీవ భ్రాంతి తెలివి
భ్రాంతి "భ్రమమూల మిదం జగత్తు" అను శ్రుతిగల
దు. ప్రపంచమే లేనిది ఉన్నదనేదే భ్రాంతి, ఇాయతే
గచ్ఛతీతి జగతుజగ తనగా దేహముసుమా దేహములే
నిదనుటకు నిదర్శనము వ్రాయబడుచున్నది జాగ్రత్స్వ
ప్నంబులలో స్థూలసూక్ష్మ భోగప్రదంబుగల కర్మలుం
డును గాన దేహముండును. సుషుప్తిలో స్థూలసూక్ష్మ
భోగప్రదంబులగు కర్మలు లేవుగాని దేహములేదు.
కావున దేహము మిద్యయే మరియు నిద్రావస్థయందు
ఆ యీశ్వరరూపి యగు యాత్మయే నామరూపరహి
తుఁడుగా నున్నాఁడు అయితే నీశ్వరుండు నిద్రావస్థగా
జాలడు. అవూపమునుగురించి సుమా? ఈ యవస్థయే

బీజము యీ బీజము జ్ఞానాగ్నిలో దహించఁ బడవలె లేనివో చిగుర్చును సుమా? శ్లో॥ అగ్నిదగ్ధం యథా బీజం శాఖా పల్లవవర్జితం। జ్ఞానదగ్ధం తథాయోగీ పునర్జన్మనవిద్యతే॥ అగ్నిలో మాడ్చివేయబడిన విత్తనము తిరుగా మొలవనట్లు యోగియైనవాఁడు జ్ఞానాగ్నిలో తన కర్మలన్నియు దహింపజేయును. అట్టివాఁడు మరల జన్మమునకు రాజాలఁడు సుమా? మరియును భగవద్గీతా ~~ప్రమాణమనఁగా~~ "జ్ఞానాగ్ని సర్వకర్మాణి భస్మసాత్కురుతేర్జున। నహిజ్ఞానేన సదృశం పవిత్ర మిహవిద్యతే" అనిగలదు. "సత్యజ్ఞాన మనంతం బ్రహ్మ" జ్ఞానాదేవతు కైవల్యం, "ఋతేజ్ఞానాన్నముక్తిః జ్ఞానంవినా మోక్షోన సిధ్యతి" స్మృతి "తపసా కల్మషం హన్తి విద్యయాఽమృతమశ్నుతే."

తాపత్రయములు= తపింపజేయునవి మూఁడుగలవు ఆధ్యాత్మకు ఆధిభౌతికము, ఆధిదైవికము, ఆధ్యాత్మమనగా దేహమునకురోగము సంభవించినయెడల దుఃఖించుట. ఆధిభౌతిక మనఁగా నెక్కడయినను పడుకొనినయెడల పాము, తేలు, జెఱ్ఱి మొదలగు విషజంతువుల భయము, ఆధిదైవికమనఁగా పిడుగు మొదలగునవి యకస్మాత్తుగా సంభవించుట నేమోయనిదిగులుబడుట, ఈమూఁటిని గలిసి తాపత్రయములనబడును. ఇవిదహించుచుండును.

త్రిపుటి = కర్త, కర్మక్రియలు, జ్ఞాతృ, జ్ఞాన, జ్ఞేయములు, భోక్తృ, భోగ, భోగ్యములు, బ్రహ్మవిష్ణు మహేశ్వర అకార ఉకార మకారములు యిాడ పింగళ సుషుమ్న ములు జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్తులు ఉపనిషద్భాష్యము, గీతాభాష్యము,సూత్రభాష్యము భూమిమధ్య కంఠము హృదయము భూతభవిష్యద్వర్తమానములు మొదలగు నవి త్రిపుటి యనఁబడును. వీటినన్నిటికి నంతర త్రిపుటి సత్తు + చిత్తు + ఆనందము = సచ్చిదానందము.

షట్కోశములు = తోలు, మాంసము, రక్తము, ఎము కలు, నరములు, మజ్జ యీయారును షట్కోశము లనఁబడును.

అరిషడ్వర్గములు= కామము, క్రోధము, లోభము, మోహ ము, మదము, మాత్సర్యములు ఆరుగురు దొంగలు.

పంచకోశములు = అన్నమయ ప్రాణమయ మనోమయ విజ్ఞానమయ ఆనందమయములు కోశ మనఁగా సంచి. చింతపొట్టయును చింతపండును రెండును కలిసియుండు నట్లు యాత్మయును పంచకోశములునన్యోన్యమయి త్రిగలదు అధ్యాసమున్నది గాన యవశ్యముగా పంచ కోశ వ్యతిరిక్తజ్ఞానముండవలయును యీజ్ఞానము లేని యడల బ్రహ్మవిద్యకు పనికిరాదు.

షడ్వికారములు = తల్లిగర్భంబున శిశువురూపంబుగా తో

చుట, తల్లిగర్భంబు నందుండి భూమిమీదపడుట, పెరుగుట, ముసలితనము పొందుట, నానాటికి చిక్కిపోవుట, రూపములేక బొత్తిగా నశించిపోవుట, ఇవియన్నియు నీ స్థూలదేహ సంబంధమైనవే సుమా?.

షడూర్ములు = ఆకలి, దాహము, శోకము, మోహము, ముసలితనము, మరణము.

షడ్భ్రమలు = కులము, గోత్రము, జాతి, వర్ణము, ఆశ్రయము, నామము, దేహము జననమరణములుగలది ఆకలి దాహములు, ప్రాణధర్మములు. శోకమోహములు, మనోధర్మములు.

వ్యష్టి = ఒక్కటి వేరు.

సమిష్టి = వేరుగానిది కలిసియుండడము.

వాసనత్రయములు లోకవాసన, దేహవాసన, శాస్త్రవాసన అని మూడువిధములు. అందు లోకవాసన యనఁగా కాశీ, గయ, ప్రయాగ, తీర్థయాత్రలుకు వెళ్లుట. దేహవాసనయనఁగా దేహేంద్రియాదులే తాననుకొనుట, అనఁగా లోకసంబంధమువలన యభ్యాసమగుటచే జడములైన యీదేహేంద్రియాదులే తానైన శుద్ధ సచ్చిదానందమని తలంచుటయే శాస్త్రవాసన యనగా శాస్త్రమునే చదువుట వలన శాస్త్రపిచ్చెత్తి మాదేవుఁడు గొప్పవాడనిన్ని, మీదేవుఁడుచిన్నవాడనిన్ని, పోట్లాడు

చుంచుట అందుకే. శ్లో॥ శాస్త్ర జ్ఞానం బహుక్లేశం బుద్ధేశ్చలనకారణం। ఉపదేశా దరేర్బుధ్వా దమాతా సర్వకర్మసు॥ అనఁగా శాస్త్రములు చదువుట వలన బహు క్లేశములు గలుగును. కావున సద్గురుని వలన నుపదేశము పొందవలయును. ఉప = సమీపమున, దేశము = చోటు అనఁగా మనస్సునకు సమీపముగా నున్న యాత్మయందు వర్తింపజేయుటయే ఉపదేశము సంబంధము గాని తక్కినవిగా జాలవుసుమా? ఆవాసత్రయములు లేనివాఁడే ముక్తుఁడని వేదాంతసిద్ధాంతము.

ఈషణాత్రయములు = దారేషణ, పుత్రేషణ, ధనేషణములని మూఁడువిధములు. అందు దారేషణ యనఁగా భార్యయందు ప్రేమ, పుత్రేషణ యనఁగా పుత్రుల యందలి ప్రేమ, ధనేషణయనఁగా ధనమునందలి ప్రేమ, యీ మూఁడు లేనివాఁడే ముక్తుఁడు.

పురుషార్థములు = ధర్మము, అర్థము, కామము, మోక్షమని నాలుగు. అందులో మోక్షము పరమపురుషార్థము, ఇదే సకల వేదశాస్త్రపురాణేతిహాసములయందు సారమైనది. ఇంతకన్న మరిలేదుసుమా? ఇదే యందరికిని కావలసినది. అన్నిటికంటె హెచ్చైనదే కావలసి యుండును. తక్కువైనవి నిమిత్తముండదుగా వీటి యర్థము తెలియకుండ లోకులకు "చిలుక పలుకులవలె

పలుకుచుందురు. వాటి నిజార్థ మేమనఁగా నుపనిషత్తులనెడి వేదాంతశాస్త్రము సద్గురుస్వామి సన్నిధానమందు నేర్చుకొనుచుండుట, అర్థమనగా రహస్యమైనది సంప్రాప్తమగుట, రహస్య మనున దేది? అనఁగా నతిరహస్యమైన హరిజన్మకథనము'' లేక ''యతిరహస్యము బట్టబయలు'' యింతకన్న రహస్యమేమున్నది? గనుక నింతకన్న మరిలేదు. కామ మనఁగా బ్రహ్మ విద్యాస్వరూపియగు శ్రీ ముక్తికాంతా సమాగమము. మోక్షమనఁగా నిర్వికల్ప సమాధి. అనఁగా సముద్రములో ప్రతిబింబ సూర్యునకును, తటాకమందు ప్రతిబింబ సూర్యునకును, ముంతలో ప్రతిబింబసూర్యునకు నే ముఖ్యసూర్యునియం దైక్యము సహజమై యుండునో దానికిని సగుణ స్వరూపులగు బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరులగు త్రిమూర్తులకు నే నిర్గుణ పరబ్రహ్మమునం దేకత్వ సహజమై యున్నదో మానవులకు నక్కడనే యైక్యము సహజమయి యున్నదని గ్రహించేదానికి నిర్వికల్ప సమాధి. ఇందు కనుభవ మెట్లనఁగా జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తులలో నీ మనస్సే సంకల్ప వికల్ప సమాధులగుచుండును. సహజముగానే జరుగుచున్నది. గనుక సహజామనస్క నిర్వికల్ప సమాధని పేరు. నిత్యము సవికల్ప నిర్వికల్పసమాధులు జరుగుచునే యున్నవి. సంకల్పవికల్పములు లేనిది పర

బ్రహ్మము సుమా? శ్లో॥ సాకారంచ నిరాకారం నిర్గుణంచ గుణాత్మకం। తత్త్వం తత్పరమం బ్రహ్మ ఇతి వేదాంతడిండిమః॥ అని దక్షిణామూర్తిస్వాములవారి యనుభవముగలదు శ్రుతి; కార్యోపాధి గతో జీవ కారణోపాధి యీశ్వరః। కార్యకారణవిముక్తో స్ఫూర్ణబోధో విశిష్యతే॥ శ్లో॥ అవిద్యోపాధికో జీవో మాయోపాధి యీశ్వరః। మాయావిద్యా గుణాతీత ఇతి వేదాంత డిండిమః॥ కావున పరమపురుషార్థమైన మోక్షమునే, కోరినవాఁడు జననమరణ రహితమైన యమృతస్థాన మందు వసించియుండును.

అధిష్ఠానము = అన్నిటికంటె హెచ్చైనది పెద్దది. ఎట్లనఁగా మన దేహమం దధిష్ఠాన మెద్దనఁగా తెలివని సారాంశము తేలినది.

సాక్షాత్కారము = జ్ఞాన నేత్రములచేత పరబ్రహ్మమును దర్శించుట లేక చూచుట. అందుచేతే యాత్మ సాక్షాత్కారమనిన్ని, బ్రహ్మ సాక్షాత్కారమనిన్ని, గ్రంథంబులం దనఁబడుచున్నది.

త్యాగము = విడిచిపెట్టుట. "నేతి నేతి" అనఁగా నా ఇతి నా ఇతి॥ అనఁగా ఇదిగాదు ఇదిగాదని యనుకొనుట. యింతమాత్రముచేత ననుభవమగునా? ఇది శాస్త్రజన్యజ్ఞాన మనఁబడును గాని యనుభవ జన్యజ్ఞానము గాఁజాలదు.

నిష్కామ్యము = కోరిక లేకుండాచేయుట. అనఁగా సత్కార్యములు చేయుటవలన తనకు స్వర్గము గలుగుననే సంతోషముచేత సత్కార్యములు సల్పుటయును దుష్కార్యములుచేయుటచే నరకము సంభవించుననే దుఃఖముచేతను దుష్కార్యము జేయజాలరు. అటు సుఖదుఃఖములనెడి ద్వంద్వములు రహితమైనదే "నిష్కామ్యము."

పంచమలములు = ఆణవ, కార్మిక, మాయేయ, కాయేయ, తిరోధానములు అందులో ముఖ్యమయిన తిరోధానమలమనఁగా నఖండ సచ్చిదానంద పరబ్రహ్మమునందసత్య బుద్ధి పుట్టించి తన కన్యమగు మంత్రములు, జపములు, యుపాసనలు, యోగములు మొదలగునవి చేయించేదే తిరోధాన మల మనఁబడును. దీనిని జయించుట దుర్లభము. ఇదే బీజము. యిదే బ్రహ్మ మిథ్య జగత్తు సత్యమనిపించేది సుమా? సద్గురు కటాక్షము చేత దీనిని జయించవలెనుగాని, గ్రంథములవల్లను స్వంతయుక్తులవల్లను జయించ శక్యముగాజాలదు.

చతుష్పాదములు = జాగ్రత, స్వప్నము, సుషుప్తి, తురీయములు. భ్రూమధ్యము, కంఠము, హృదయము, నాభి. అకార, ఉకార, మకార, అర్థమాత్రలు. వీటి పేర్లే చతుష్పాదము లనఁబడును సుమా?

పంచదైవతములు = బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వర ఈశ్వర సదాశివులు. భూమి, జలము, అగ్ని, వాయువు, ఆకాశములు. జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్తి తురీయ తురీయాతీతములు. తెలుపు, ఎఱుపు, నలుపు, పసుపు, ఆకుపచ్చ, పంచరంగులు. పంచలోహములనగా బంగారము, వెండి, ఇనుము, ఇత్తడి, రాగి యివి పంచలోహము లనఁబడును. పంచవాయువులు యింకా మొదలయినవి.

ఓంకారము = అకార ఉకార మకార అర్ధమాత్రలు. ఈ నాలుగును కలిసి ఓంకార మనఁబడును. జాగ్రత, స్వప్నము, సుషుప్తి, తురీయములు. స్థూల సూక్ష్మ కారణ మహాకారణములు. విశ్వుఁడు, తేజసుఁడు, అవ్యాకృతుఁడు, హిరణ్యగర్భుఁడని నలుగురవస్థావాసు లనఁబడును. ఓంకారమున కర్థమేమనఁగా దేనిని ధ్యానించితే పరబ్రహ్మమందు చేర్చునో యదే ఓంకార ప్రణవ మనఁబడును. దేనిని ధ్యానించవలె? మనస్సును మనస్సునే ధ్యానించవలె.— అనఁగా శుద్ధమైన మనస్సును సుమా! మనస్సున కర్థమేమనఁగా ప్రపంచమును ప్రపంచమందు వస్తువులనున్నూ పరబ్రహ్మమునున్నూ తెలిసికొనుటకే మనస్సని పేరువచ్చినది సుమా! మనస్సే నారదుఁడు. యితఁడే స్థూల సూక్ష్మకారణములనెడి త్రిలోకములందు సంచరించిన వాఁడుగాన త్రిలోక సం

చారనఁబడును. ముఖ్యముగా మనోజ్ఞకేకావలయు—సర్వమును మనస్సే. బంధమునకును మోక్షమునకును మనస్సే కారణము. ఇదే చుంచాపిల్లి, యిదే రాయ భారి సుమా? అనఁగా మధ్యవర్తి. (*Mediator*.)

అవ్యక్తము = నానాజగన్నిర్మాణ సామర్థ్య బుద్ధిరూపముచేత భాసమానమగు బ్రహ్మశక్తియైన ప్రకృతియే సుమా? అనఁగా మనస్సే సుమా? మరి యేదియును గాదు.

ఉపనిషత్తు = ఉప - సమీపే - నిషీదత్యస్మిన్నిత్యుపనిషత్ = బ్రహ్మము. సర్వమునకు సమీపమున నుండునది గాన యుపనిషత్తనఁబడును.

ఆనందత్రయము = విషయానందము, విద్యానందము, బ్రహ్మానందములని మూఁడు విధములు. అందు విషయానంద మనఁగా నింద్రియములచేతను పొందబడేది. విద్యానందమనఁగా మనస్సువలన పొందఁబడేది. బ్రహ్మానందమనఁగా మనస్సులేకుండ పొందఁబడేది. (బ్రహ్మానందం పరమసుఖదం కేవలం జ్ఞానమూర్తిం ద్వంద్వాతీతం గగనసదృశం తత్త్వమస్యాదిలక్ష్యం ఏకం నిత్యం విమల మచలం సర్వధీసాక్షిభూతం భావాతీతం త్రిగుణరహితం సద్గురుం తం నమామి ||) మనస్సులేకుండగ పొంద బడే బ్రహ్మానంద మెట్లు పొందునుగా, మనసు పుట్టుక ముందు పుట్టినపుడు పోయినప్పుడు నుండే దేదియో

స్వతస్సిద్ధముగా నుండేదేదియో ఆదిమధ్యాంతములేని దేదియో యదియే బ్రహ్మము. అట్టి జననమరణ రహితమైన యమృతస్థానమును గ్రహించుటయే బ్రహ్మానంద మనఁబడును. ఇంతకన్న హాయి యెక్కడైనను గలదా? జన్మరహితము మిక్కిలి హాయిగా నుండును. హాయిగా నుండుటయే బ్రహ్మానందముసుమా? సుషుప్తి సుఖముగానే హాయియుండును. ఒక వస్తువును మరచిపోతే నెట్లుండునో యట్టిదే హాయి అనుభవించియే తీరవలయును గాని వచించరానిది. వడివడిగా రెంటికి వచ్చితే నా రెంటికి శుభ్రముగా జాడించి వెల్లినచో యెంత హాయిగా నుండునో యంత హాయిగా నుండును. మరియొకటి చూడు. అట్టె దూలపేసి నపుడు గోగితే నెంతసుఖముగా నుండునో యంత బ్రహ్మానందముండును. యింకా వినుము స్త్రీసుఖము పొందినప్పుడెంత యానందముగా నుండునో యంత హాయిగా నుండును. ఉపమాన నిమిత్తము వ్రాయబడినదిగాని యిదే బ్రహ్మానందసుఖము కాజాలదు సుమా? ఉదాహరణముగా వ్రాయఁబడినది. స్త్రీసుఖము తుష్టియే గాని తృప్తి లేదు సుమా?

జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తులు. జాగ్రతనగా తినుచు, మాట్లాడు, నడచుచుండు స్థితికి జాగ్రత్తనఁబడును. నిద్రనగా కారణదే

హామగు యజ్ఞానావస్థయందు మనస్సులగ్నమైయుండు టయేసుషుప్తిలేక నిద్రయనఁబడును. (నిశ్శేషం ద్రావ ఇతి నాశయతీతి నిద్రః) యని వ్యుత్పత్తి యికనర్థమేమ నఁగా నిద్రావస్థయందు మరణించిన వానివలెనే పండ్లు దగ్గరపడి నాలుక లోపలికి నీడ్చికొనిపోవును. మరియు నాలుకయెండిపోయి బిడబిడగా నుండును. నాలుకనిం దను తడియిగిరిపోవుటచేతనే నాలుకయెండిపోయి కొం [illegible]గానే దాహము త్రాగెదరు. ఇది సర్వ జనానుభవమైయున్నది. నిద్రయే యకాల మృత్యువ నఁబడును. నిద్రదాటినవాఁడే నిర్మలయోగి నిద్రయందు స్థూలసూక్ష్మ భోగప్రదంబులనుభవించే తెలివి లేనం దున కర్మలులేవుగాన దేహముమిథ్యయేసుమా? జాగ్ర త్స్వప్నంబులలో స్థూలసూక్ష్మ భోగప్రదంబు లనుభవిం చే తెలివి యుండును గాన, కర్మలుండుటచే దేహము గూడ నుండును. మొదటి రెండవస్థయందు కర్మలుం డుటచే దేహముండును. మూడవ యవస్థలో కర్మలేవి యున్న లేవుగాన దేహములేదు. ఈ కారణమువల్లనే దేహము మిథ్య యనుటకు నిదర్శనము ఈ నిద్రావస్థ యందే దేహంలేదని [illegible]ముగా నున్న [illegible], యికను నిజముగా [illegible] సూత్రము తెగిన తరువాత మరీమరీ దేహము లేనేలేదు

సుమా? ప్రస్తుత కాలమందున్నట్టు భ్రాంతిచేత నట్లు గనఁబడుచుండును గాని, సత్యముగా లేనేలేదుసుమా? ఇకను స్వప్న మనఁగా జాగ్రత్తలో జూచినవి వినినవి యనుభవించినవన్నియు నొక్క మనస్సుచేతనే కల్పింపఁ బడుచుండుటయే స్వప్నము. ఇది పిల్ల, జాగ్రత్త తల్లి, తల్లి పిల్లకు భేదములేదుగా స్వప్నసుషుప్తులే జననమరణములని వేమనగారి స్వానుభవమైయున్నది. యింతకన్న మరిలేదు.

ప్రస్థానత్రయములు = అంతర ప్రస్థానత్రయములు, బాహ్య ప్రస్థానత్రయములని రెండువిధములు. అందు బాహ్యమేమనఁగా నుపనిషద్భాష్యము, గీతాభాష్యము, సూత్రభాష్యములని మూడు తెరఁగులుఁగలవు. అంతరప్రస్థానత్రయము లేవనఁగా జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తులే యంతర ప్రస్థానత్రయములు. అందుకే "ప్రస్థానత్రయ వేద్యావస్థాత్రయ సాక్షి" యని సీతారామాంజనేయములోఁగలదు. ఈ ప్రస్థానత్రయములు దాటినవాఁడే పునర్జన్మము లేనివాఁడని శ్రుతి ప్రమాణము గలదు. శ్రుతి శబ్దమున కర్థమేమనఁగా వినుటయని అనఁగా తన్నుతా తెలిసిన పెద్దలచే విన్నదానికే శ్రుతియనిపేరు. దానిని జ్ఞాపక ముంచుకొనుటయే స్మృతియనఁబడును. ఇవే యుభయప్రస్థానత్రయములు. వీటికి సాక్షిగానుండునదే యాత్మ

యనఁబడును. సాక్షి యనఁగా నవస్థాత్రయములలో నే మగుచుండునో దానిని గ్రహించినవాఁడే యవస్థాత్రయసాక్షి సుమా? సాక్షి యనఁగా నాల్గవయవస్థయగు తురీయమునను, మూఁడవస్థలలోనున్న యేమి జరుగుచుండునో దానిని తెలిసినవాఁడే యవస్థాత్రయసాక్షి యనఁబడును.

పరమాత్మ = బృహిఁ బ్రిహ్మ వృద్ధౌ బృహత్త్వార్థాతోః అర్థాను గమాత్ దేశతః కాలతః వస్తుతః అపరిచ్ఛిన్నం యద్వస్తు తద్బ్రహ్మేతి భాష్యం॥ అనఁగా నొక దేశమందున్నది, యొక దేశమందు లేనిది, ఒక కాలమందున్నది, యొక కాలమందు లేనిది, ఒకవస్తువునందున్నది, యొకవస్తువునందు లేని దనియును, చెప్పబడక నేది సర్వదేశ సర్వకాల సర్వ వస్తువులందున్ను, పరిపూర్ణముగా వ్యాపించి, తనకు రెండవదిలేక సర్వము తానుతానై యున్నదో, యదే పరమాత్మయనఁబడును. అనఁగా నీమూలములేని దేహము పుట్టకమునుపును పుట్టిన తరువాతను పోయిన వెనుకను కాలత్రయాబాధ్యముగా నేది స్వతస్సిద్ధముగానున్నదో యదే పరమాత్మయనఁబడును. ఇందును నిదర్శన మెట్లనగ ఒక ఖాళీస్థానమందొక ఇల్లుకట్టించి సమ్మెతల నింటిలోని జాగాను యాకాశమనుచు వచ్చినది. అందుచేత నింటిలోని ఖాళీ వాటికి పరిచ్ఛిన్నాకాశమనఁబడు

ను. ఆవరణములేని ఖాళీమైదానముచోటికి పరమాత్మ యనిపేరు. అందుచేతను ప్రత్యగాత్మపరమాత్మలకునైక్యము సహజముగానే నిత్యమగుచుండును. ఇట్లు ప్రత్యగాత్మపరమాత్మలకైక్యానుసంధానమునకే యోగమనిన్ని, యద్వైతమనిన్ని, బ్రహ్మజ్ఞానమనిన్ని, విదేహకైవల్యమనిన్ని, మొదలగునవి చెప్పఁబడును. మరియును జీవుని వాచ్యార్థమును విడిచి, లక్ష్యార్థమగు ప్రత్యగాత్మయును, ఈశ్వర వాచ్యార్థమును విడిచిపెట్టి లక్ష్యార్థమగుపరమాత్మయు నిదియే యదియునని యదియే యిదియునసే సహజామనస్క రాజయోగ నిర్వాసనా మౌన నిష్ఠానుభవనీయమే సహజాద్వైత రాజయోగ సమాధి. ఇంతకన్న మరియులేదు సుమా.

కుండలి = పాముని యర్థము. అనఁగా మనస్సు.

మండలత్రయము = సూర్య, చంద్ర, యగ్ని మండలములు. యిూడ పింగళ సుషుమ్నములు. యితి త్రిస్థానములలో జూచుము.

మోక్షము = ముచిలే మోక్షణే అనఁగా విడుపు, అనఁగా నిత్యానిత్య వస్తువివేకము చేయుట వలన బ్రహ్మము నిత్యమనియు, శరీరాది ప్రపంచము సర్వమనిత్యమనియును, దుఃఖస్వరూపమైనదియును తెలిసి స్త్రీచ్ఛందన వనితాది సకలవిషయములను, యిదినాది యిధినాదని

యభిమానమువిడిచి పెట్టిసంకల్పవికల్పములనునాశముఁ
జేసి నిర్వాసనా మానసిష్ఠయనెడి బ్రహ్మయందుండుట
యే మోక్షమనఁబడును. ప్రత్యగాత్మయే పరమాత్మ
యనియును, పరమాత్మయే ప్రత్యగాత్మయనియు నై
క్యానుసంధానముచేయుటయే యుపరతి సుఖమనఁబడు
ను. తానేపరమాత్మయని దృఢముగానుండుటయే స్మర
రతియనఁబడును. ఆత్మానుసంధానమే రతి యనఁబడు.
[illegible] యుపరతి, సమరతుల మార్గము లెఱుఁగ
వలెనుమా? ఉపరతి సుఖమేసుఖము. ఇదే యమృతపా
నము. ప్రకృతియనెడి స్త్రీ. పరమాత్మయనెడి పురు
షుఁడు, ఉపరతి సుఖమే బ్రహ్మానందం పరమసుఖదం॥
చ॥ భోగములలోని యోని భోగంబె సారంబు। రతుల
లోపల నుపరతియెసుఖము। అమృతములకెల్ల నధరా
మృతమె మేలు। ఏను లెఱుఁగు వారలే జ్ఞానులరయ॥
యోని యనఁగా శ్లో॥ మయ్యేవ సకలం జాతం మయి
సర్వం ప్రతిష్ఠితం। మయిసర్వం లయం యాంతి తద్బ్ర
హ్మాద్వయ మస్మ్యహం॥ అను రీతిని సకలము ప్రకృతి
యోనిలోనుండి పుట్టుచున్నవి. కావున ప్రకృతియనెడి
మహాయోని యీ సచరాచర బ్రహ్మాండము యావత్తు
నెందులోనుండి వచ్చుచు పోవుచున్నదో యదే మహా
యోని యనఁబడును.

అష్టప్రకృతులు = పృథివి, దేహమే భూమి. ఉదకము= రక్తమే నీళ్లు, తేజస్సు = జఠరాగ్నియే తేజస్సు, వాయువు = ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాస ప్రవాహము, ఆకాశము= దేహమందు నిండియున్నది, సూర్యుఁడు = బుద్ధి, చంద్రుఁడు = మనస్సు, అగ్ని = అహంకారము.

సప్తవ్యసనములు = తనువ్యసనము = దేహము పోషణయందుఁ యతివ్యసనము కలిగియుండుట:—పానవ్యసన మనఁగా మద్యపానమునందు యాసక్తిగలిగి[redacted]క్రీడా వ్యసనమనఁగా జూదములు మొదలైన క్రీడలయందాసక్తి, వాగ్వ్యసనమనఁగా నతిమాటలు చెప్పుటయందు యాసక్తిగలిగియుండుట, కామ్య వ్యసనమనగా జూదకర్మయందును యసంభవ కార్యములయందు నాసక్తి గలిగి యుండుట, కర్మవ్యసనమనఁగా మోక్షసంబంధమైన పుణ్యపాప రూపకమయిన కర్మలయందుద్యుక్తుఁడై యుండుట, ఉత్సాహ వ్యసనమనఁగా నిజము తెలియక అతి యుత్సాహము పడుటయందు కోరిక గలిగి యుండుట.

అనుబంధ చతుష్టయము = అధికారి, విషయము, ప్రయోజనము, సంబంధము.

సాధన చతుష్టయము = నిత్యానిత్య వస్తువివేకము, ఇహాముత్రార్థ ఫలభోగ విరాగము, షష్టైశ్వర్యసంపత్తి,

ముముక్షుత్వము, యీ నాలుగును సాధన చతుష్టయ సంపత్తి యనఁబడును. అందులో మొదటిదే నిత్యానిత్యవస్తు వివేకమే గురుని వద్దను చక్కఁగా నభ్యసింపవలెను సుమా? యీ నాలుగు గలవాఁడే బ్రహ్మవిద్యకధికారిగాని తక్కినవాఁ డెంతప్రజ్ఞగలవాఁడైనను పనికిరాఁడు. ఉపనయనముగానిదే బ్రాహ్మణుఁడు గానట్లు అనఁగా నాత్మానుభవము గలవాఁడే బ్రహ్మవిద్యకధికారి సుమా? సూత్రభాష్యములో నట్లు వ్రాయబడియున్నది.

సంధ్యావందనము = శ్రుతి;— సంధ్యా జీవాత్మ పరమాత్మనోరైక్యం ఇతి సంధ్యా॥ అనఁగా జీవాత్మ పరమాత్మల యైక్యానుసంధానమే సంధి ఆసంధికే వందనము. భ్రూమధ్యస్థానమందు త్రివేణిసంగమక్కడను మూఁడు నదులుకలియు సంధయే యది దానియందే దృష్టియుంచుటయే వందనమనఁబడును. రెండు కనుబొమలున్ను నాసికాంతమున్ను సంధించు చోటు భ్రూమధ్య మనఁబడును. ఆ సంధిని ప్రతిదిన మెవ్వరు ధ్యానించుచు దానియందు దృష్టినిలిపి మనోలయముచేయుచున్నారో నిజమయిన సంధ్యావందనము జేసిన జ్ఞాన బ్రాహ్మణులు అరుణోదయమున నీటి కాకివలె నీటిలో స్నానముచేసి ముక్కుమూసుకొని మంత్రములు గొణుగుచు

సూర్యునింజూచి యర్ఘ్యంబువిసుచువారు కర్మసంధ్యా వందనముచేయు కర్మబ్రాహ్మణులు పై చెప్పిన హంస సూత్రమే సత్యమైన బ్రహ్మసూత్రము యిట్లు జాబాలోపనిషత్తు చెప్పుచున్నది.

దీక్షాత్రయము = 1 బాహ్యదీక్ష, 2 అంతరదీక్ష, 3 పూర్ణదీక్షలని మూడువిధములు. అందు బాహ్యదీక్షయనఁగా వ్యవహారకాలమందు కనపడెడి ప్రపంచము యావత్తు యాత్మయని నిశ్చయించి సంచరించేది. అంతర దీక్షయనఁగా నంతఃకరణ చతుష్టయముచేత వచ్చే వృత్తులే వృత్తు నేకముఖముఁ జేసి సర్వము నాత్మ నిమిత్తమే ప్రపంచభాగమంతయు నవుచున్నదని గ్రహించుట. పూర్ణదీక్షయనఁగా వ్యవహారిక పారమార్థికములయందు చేయబడే వృత్తులు యావత్తు నశించక తగినట్టు చేయుచున్న ప్పటికిని సర్వము నఖండబ్రహ్మమని నిశ్చయించి భావము పొందియుండేవి.

ఆరూఢముద్రోల్లాసము = 1 శాంభవి యనఁగా జాగ్రదవస్థయందు జరిగేవి. 2 ఖేచరి యనఁగా స్వప్నమందు జరిగేవి. 3 మౌన మనగా సుషుప్తి(నిద్ర)యందుజరిగేది. 4 జ్ఞానము తురీయమందు జరిగేది. 5 జ్ఞానాంతరముఁ తురీయాతీతమందు జరిగేది.

మానవస్థితిరత్న చతుష్టయము = 1 విజ్ఞాన మనగా విశేషము దెలిసేది. 2 సుజ్ఞాన మనఁగా యోగజ్ఞానము. 3 ప్రజ్ఞానమనఁగా నాత్మయందైక్యము కాతగిన జ్ఞానము. 4 స్థితప్రజ్ఞత = అఖండానుభవమందు యతి నిష్ఠ గలిగి యుండేది.

భక్తిత్రయములు = 1 బాహ్యభక్తి, 2 అనన్యభక్తి, 3 ఏకాంతభక్తి యని మూఁడువిధములు. అందు బాహ్యభక్తియనఁగా సదా బాహ్యేంద్రియ విషయములచేతను శిష్యుఁడు యతిప్రేమతోటి గురువును పూజించుట. 2 అనన్యభక్తియనఁగా సదా యంతరింద్రియ విషయములచేతను శిష్యుఁడు అతిప్రేమచేత గురువును అంతరమందు మననము చేయునది. 3 ఏకాంత భక్తి యనఁగా సదా పదునాలుగు భువనములు (పదునాలుగింద్రియములు) అంతరమున గురువని నిశ్చయించుట.

మునిచతుష్టయము = బ్రహ్మవిదుఁడు, బ్రహ్మవిదారుఁడు, బ్రహ్మవిద్వరుఁడు, బ్రహ్మవిద్వరిష్ఠుఁడు అని నలుగురు బ్రహ్మజ్ఞానులు గల్లరు. అందు మొదటివాఁడు యాత్మానుసంధానము చేయుచుండును. రెండవవాఁడు యాత్మానుభవము పొంది యుండును. మూఁడవవాఁడు తురీయాతీతమందుండును. నాలుగవవాఁడు తురీయ తురీయాతీతముల రెంటికిని మీరినదానియందుండువాఁడు భగవ

ద్గీతాలోనుగూడ వ్రాయఁబడి యున్నది. (శ్లో॥ చతుర్విధా భజంతేమాం జనాఃసుకృతినోర్జున। ఆర్తోజిజ్ఞాసురర్థార్థీ జ్ఞానీచభరతర్షభ॥) అనఁగా నీనలుగురే సుమా? వీరందరికిని ముక్తి యొక్కటేసుమా? స్థితులు వేరువేరుగానుండును. జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తి తురీయ తురీయాతీతములని స్థైదవస్థలు.

ప్రళయములు రెండు = నిత్య ప్రళయ మనఁగా సుషుప్తియే సుమా మహాప్రళయమనఁగా తురీయము అజ్ఞాననాశనమే (తురీయము) మహాప్రళయము.

చతుర్విధపురుషలక్షణము= 1 అధముఁడు 2 మధ్యముఁడు 3 ఉత్తముఁడు 4 ఉత్తమోత్తముఁడని నాలుగువిధములు. అందులోనధముఁడనఁగా నింద్రియవిషయములయందు నతిలోలుఁడై నిరంతరము సంచరించేవాఁడు మధ్యముఁడనఁగా జ్ఞానహీనముచేత నరికట్టిన కర్మేంద్రియములనుమాత్రము నరికట్టినవాఁడు ఉత్తముఁడనఁగా జ్ఞానముచేత జ్ఞానేంద్రియవిషయముల నరికట్టినవాఁడు ఉత్తమోత్తముఁడనఁగా సర్వేంద్రియములను బ్రహ్మమునందైక్యము చేసికొని పూర్ణసమాధి నిష్ఠుఁడైనవాఁడు.

బింబప్రతిబింబము = బింబమనఁగా మూలప్రకృతి యనఁబడును. ప్రతిబింబమనగా చైతన్యమైన శుద్ధప్రకృతి ప్రతి

బింబాంత బింబమనఁగా నీ శరీరమందు బుట్టిన జడరూపమైన తెలివి సుమా?

సన్న్యాసద్వయము = బాహ్యసన్న్యాసమనఁగా నపరోక్షాత్మ విజ్ఞాన శూన్యులై శిఖాయజ్ఞోపవీతములను మాత్రము త్యజించి కాషాయ వస్త్రధారులై యంతఃకరణ సంకల్ప రహితముగాక నుండుట. అంతర సన్న్యాసమనఁగా పరోక్షాపరోక్షము లనేకముఁ జేసికొని యంతఃకరణ శూన్యులై శాశ్వత తత్త్వము పొందియుండేది. ఇందుకు శ్రుతి ప్రమాణ మేమనఁగా (కర్మత్యాగాన్న సన్న్యాసో నప్రేషో చ్చారణేనతు । సంధౌ జీవాత్మనో రైక్యం సన్న్యాసః పరికీర్తితః॥) అనఁగా కర్మానుష్ఠానమును విడిచి పెట్టుటవల్లను, మంత్రముల నుచ్ఛరించుటవల్లను, జపతపములుసల్పుటవల్లను, సన్న్యాసము సిద్ధింపజాలదు. జీవబ్రహ్మైక్యనిష్ఠయే సన్న్యాసమనఁబడును గాన యట్టినిష్ఠయే నిజమైనసన్న్యాస మనఁబడునుసుమా! (ఆ. వేషభాషలెఱిఁగి కాషాయవస్త్రముల్ కట్టినపుడె ముక్తి కలుగబోదు, తలలుబోడులైన తలపులు బోడులా విశ్వదాభిరామ.)

నవద్వారములు = రెండుచెవులు, రెండునేత్రములు, రెండుముక్కురంధ్రములు, యొకనోరు, యొకగుదము, యొకగుహ్యము, వెరసి తొమ్మిది నవద్వారములనఁబడును.

అష్టచక్రములు = మూలాధార, స్వాధిష్ఠాన, మణిపూరక, అనాహత, విశుద్ధ, యాజ్ఞా, సహస్రారములనెడి యెనిమిది చక్రములనఁబడును.

అష్టవిధప్రమాణములు = 1 ప్రత్యక్షమనఁగా నేత్రములకు కనఁబడునట్టి నలుపు, తెలుపు, యెరుపు, పసుపు, పచ్చ, మిశ్రవర్ణము, పొట్టి, పొడుగు, లావు, సన్నము యనెడి దశవిధరూపములు. ప్రత్యక్షమనఁబడును. ఆ దశవిధరూపములున్ను, రూప తన్మాత్ర[illegible]గ్ని భూతములయొక్క గుణములుగా నున్నవి కాఁబట్టి యవి బ్రహ్మముగాజాలవు. మరియు (యద్దృశ్యం తన్నశ్యం) యనఁగా నేత్రములకు కనఁబడు వస్తువులన్నియు నశించునట్టివి. పరబ్రహ్మము నేత్రములచే చూడబడనిది గాన యప్రత్యక్ష మనఁబడును. 2 అనుమానమనఁగా నొక యడవియందు మిక్కిలిపొడుగుగానుండెడు యొక పర్వతముమీద పొగలేచుచుండగా దానినిఁ జూచిన మాత్రమున యగ్ని మనకండ్లకుకనఁబడవచ్చు ఆపొగకు కారణమగు యగ్ని పర్వతమందుండవచ్చునని భావించుటే ననుమాన మనఁబడును. అనఁగా కార్యమును కారణమున్ను, కారణమును కార్యమున్ను గలదని వాదించుట యనుమానమనఁబడును. (శ్లో॥ కార్యోపాధిగతో జీవః కారణోపాధిరీశ్వరః । కార్యకారణ నిర్ముక్తా

పూర్ణబోధో విశిష్యతే॥) అనునట్లు మాయ కారణము గాను యవిద్య కార్యముగాన మాయా ప్రతిబింబమగు ఈశ్వరుడున్ను, యవిద్యా ప్రతిబింబమగు జీవుడున్ను, వీరిద్దరే కారణోపాధిని కార్యోపాధిని పొందినవారగు చున్నారు. పరబ్రహ్మము కార్యకారణములు రెండు న్ను లేనిదిగానున్నది గాన యనుమాన రహితమయి నది యనబడును. 3 ఉపమాన మనగా స్వజాతీయ, ~~సజాతీయ,~~ స్వగతభేదములు లేనిది గాన యుపమాన రహితమైనది. 4 శబ్ద మనగా చెవులకు వినబడునట్టి శివ, కేశవ, హరి హరాది నామములే శబ్దము లనబ డును. (శ్రుతి;—ఆకాశస్య గుణశ్శబ్దః, నిశ్శబ్దో బ్రహ్మ ఉచ్యతే॥) అనగా శబ్దములన్నియు నాకాశముయొక్క గుణమేగాని, పరబ్రహ్మము శబ్దము లేనిది గాన శబ్దర హితమనబడును. 5 అర్థాపత్తనగా నెక్కడైన నొక చోట నున్నదని నిశ్చయించుట. అయితే నొక్కచో టనే యున్నదని చెప్పబడక పరబ్రహ్మము క్రిందమీద ప్రక్కలోపల వెలుపల అక్కడ నిక్కడ నెక్కడనున్ను సర్వ పరిపూర్ణముగా నున్నది గాన యట్టి బ్రహ్మము యర్థాపత్తి రహితమైనది. 6 అభావ మనగా నసత్య మయిన వస్తువు అయితే పరబ్రహ్మము కాలత్రయము నందును నాశములేక సత్యముగా నుండుటవలన యట్టి

పరబ్రహ్మము యభావ శూన్యమైనదని యనఁబడును.
7 ఐతిహ్యమనఁగా నప్పటప్పటికి నూతనము నూతనము
గా వచ్చుచు పోవుచు నుండుట యైతిహ్య మనఁబడును.
ఇట్లు జీవేశ్వర జగత్తులే ప్రళయ ప్రళయములకు పలు
మారు పుట్టుచుచచ్చుచు నుండువారుగాని, పరబ్రహ్మ
ము రాకపోకలు లేనిదిగాన యైతిహ్య రహితమైనది
యన్నఁబడును. 8 సంభవమనఁగా నొకటిగా కూడుట
మరల యనేక భాగములుగా భేదపడుట, యిట్టి వ్యాపారా
కార్యములేగాని పరబ్రహ్మమునందు లేవు గాన పరబ్ర
హ్మము యసంభవమన్నఁగా సంభవప్రమాణము లేనిది
యనఁబడును. (శ్రుతి;—నవిరోధో నచోత్పత్తిర్న బద్ధో
నచ సాధకః, నముముక్షుర్నవై ముక్త ఇత్యేషా పర
మార్థతా॥) అనఁగా ఓ చదువరులారా! పరబ్రహ్మము
(నిరోధము లేనిది) అనఁగా నాశము లేనిది. (ఉత్పత్తి
లేనిది) పుట్టుక లేనిది మరియు నా పరబ్రహ్మము కర్మ
బద్ధమైనదిగాదు. అదియే సాధనాభ్యాసియు గాదు.
(సాధనచే లభ్యమైనదిగాదు) మోక్షాపేక్షగలిగినట్టి
ముముక్షువున్నగాదు మరియు నా పరబ్రహ్మము నిత్య
ముక్తమైనదిగాని దనికొకప్పుడు బంధము కలిగియు
కప్పుడు ముక్తియును లేదు. అనఁగా దానికి బంధమో
క్షములు లేనిది సుమా!

నాదబిందుకళలు = నాదమనఁగా నా పరాశక్తియనెడి బిందువును భేదించుకొని పుట్టిన పరా, పశ్యంతి, వైఖరీ, మధ్యమ, ఈశాన్య రూపములైన పంచవిధ వాక్కుల యొక్క ధ్వని సమూహనాదమనిపించుకొనును. (అనుభవమేమన) ప్రతి నిమిషమును సోహం హంసో హమని యుచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములు నాదమగుచునే యున్నది. అది యనాహతము దానంతటనదే ప్రమోగుచున్నది. ఆ ధ్వనిపేరే నాదము. యీ నాదమే పరమునకు శ్రోవమైయున్నది. ఇది పరమ హంసులకే దీని రహస్యము దెలియును. బిందు వనఁగా మనోబుద్ధి చిత్తహంకారముల కుత్పత్తి స్థానమగు యే మహదంకారము గలదో యందుకు బీజభూతమైన మూల ప్రకృతి యనెడి పరాశక్తి బిందువనఁబడును. (అనుభవమేమన) యీ మనస్సునకే యిన్ని నామధేయములు గలవుసుమా. సర్వము మనస్సేగాని యితరమేమిలేదు. కళయనఁగా క్షేత్రజ్ఞుఁడు, చైతన్యుఁడు, జీవుఁడు, వీం ష్ణసమూహమునకే "కళ" కళయనగా = ప్రకాశము, జ్యోతి, వెలుగు యోగియైన వానికీకీలులు దెలియును.

అభిమానము = జడములైన దేహేంద్రియ మనోబుద్ధిచిత్త హంకారాములే తానను కొనుట నభిమానమనఁబడును. ఇదే భ్రాంతి: దీని పేరే మోహము. జడములనఁగా

ప్రాణములు లేనివి. నిర్జీవవస్తువులు (ఉదాహరణ; పుస్తకము, కాగితము, రాయి, కలము మొదలగునవి.) అజడములనఁగా ప్రాణముగల జీవజంతువులు. (ఉదాహరణ;— కాకి, గుఱ్ఱము, పిల్లి, దోమ, మనుజుఁడు మొదలగునవి.)

జాతి = జాతియను పదమునకు సంస్కృతమునందు వర్ణమని చెప్పఁబడును. వర్ణమనఁగా రంగనిభావము. లోకమున పురుషజాతి స్త్రీజాతులని రెండే జాతులు గలవు. మఱి యొకవిధము విచారించెదము. అదేమన సత్యవాదనిన్ని యసత్యవాదనిన్ని రెండు జాతులు గలవు. ఇంతకన్న మరివేరే జాతులు గనబడవు. ప్రతీదిన్ని రెండేవిధములు యెట్లనఁగా జననము, మరణము, మంచి, చెడ్డ, ఉచ్చము, నీచము, సుఖము, దుఃఖము, పుణ్యము, పాపము, స్వర్గము, నరకము, బ్రాహ్మణుఁడు, శూద్రుడు మొదలగు ద్వంద్వములుగలవు. నిజమగు బ్రహ్మము ద్వంద్వాతీతుఁడునుమూ? ఇట్లు తెలుసుకొన్నవాఁడే ముక్తుఁడని వేదాంత సిద్ధాంతము.

పునర్జన్మము = తిరిగి పుట్టుటని యర్థము. జీవన్ముక్తి వర్ణన చేయఁబడుచున్నది. ఓచదువరులారా! సావధానముగా నాలకించవలయును సుమూ? (శ్లో॥ జీవన్ముక్తి స్తుతద్విద్వాన్ పూర్వోపాది గుణాంత్సృజేత్ । సచ్చిదానంద

రూపత్వా ద్భవేద్భ్రమరకీటవత్॥) అనఁగా జీవన్ముక్తి గల బ్రహ్మవేత్త పూర్వోపాధులన్నియు విడిచి పెట్టి యనఁగా జడములైన దేహేంద్రియప్రాణ మనోబుద్ధి చిత్తాహంకారముల తానుగావని విడిచిపెట్టి తానఖండ సచ్చిదానందపరబ్రహ్మమని నిశ్చయజ్ఞానము గలవాఁడై భ్రమరకీటక న్యాయవంతుగానుండును. అనఁగా దుర్గుణములన్నియు విడిచిపెట్టి సద్గుణైశ్వర్య సంపత్తిగల వాఁడై ప్రకాశించుచుండును. ఏప్రకారముగా నన్య జాతి పురుగు భ్రమరమగునదో యీప్రకారముగా జీవగుణములన్ని విడిచిపెట్టి (సత్యజ్ఞాన మనంతం) లేక సచ్చిదానంద నిత్యనిర్మలలక్షణముగలవాఁడై ప్రకాశించుచుండుటయే (పునర్జన్మముయొక్క ముఖ్యాభిప్రాయముగాని మరియొక భావముగాఁజాలదనుమా?) అందుకాచార్యులవారిట్లు వ్రాసియున్నారు. ఏమనఁగా (పునరపి జననం పునరపి మరణమని వ్రాయఁబడియున్నది.) ఈయర్థమే యథార్థమైన యర్థముగాని తక్కినయర్థములు మిథ్యలయినవి సుమా?

పండితుఁడు = తెలిసినవాఁడని యర్థము. దేనిని తెలియుటా? అనఁగా తన్ను తా దెలుసుకొనుట. (శ్రుతి; ఆత్మానమరణిం కృత్వా ప్రణవం చోత్తరారణిం। జ్ఞాన నిర్మథనాభ్యాసా దహేత్కర్మ సపండితః॥) అనఁగా మనస్సు

క్రిందను ప్రణవం మీఁదనున్న యరణిగాఁ జేసి జ్ఞానము
ద్వారా కర్మలన్నియు భస్మము చేయుచు నున్నవాఁడే
పండితుఁడు. (శ్లో॥ అమేధ్యపూర్ణం క్రిమిజాల సంకులం
స్వభావదుర్గంధమశౌచ మధ్రువం। కళేబరం మూత్ర
పురీష భాజనం రమంతిమూఢాః విరమంతి పండితాః॥)
అనఁగా నీమలమూత్రములతో నిండియుండిన దేహమే
తాననుకొనువాఁడే మూఢుఁడు. తానది కాననువాఁడే
పండితుఁడు సుమా? (గీ. చీమునెత్తుర్గ చేతను [illegible]
[illegible]డుంను। మూత్రమలసంయుతంబుపై మురికితోలు। కం
డలెముకలు ప్రేవులు నిండియుండు। యిట్టి దేహంబులం
దపస్థితి చెప్పుమా?) యిటువంటి దేహమును తాను
గాననినవాఁడే పండితుఁడనబడుచున్నాఁడుసుమా గ్రం
థములు చదివినవాఁడు లోకపండితుఁడు తన్ను దెలి
సినవాఁడే పండితుఁడని వేదాంత సిద్ధాంతము. ఎక్కువ
వాఁడెన్ని శాస్త్రములు చదివినవాఁడైనను పండితుఁడు
గాఁజాలఁడు సుమా? అందుకే వేమనగారి వాక్యమేమ
నఁగా (ద్వి॥ తన్ను దెలియనితగ వేదములు వెట్టి।
యన్య సంపద మమునావు వెట్టి। యాగశాస్త్రములను
యూపురాణములను। జబ్బు అనుచు [illegible]మా.)
తత్త్వచింత - నిత్యానిత్య వివేకము గలవాఁడై యనిత్యమ
గు [illegible] జగత్కార్యములందున్న వి[illegible]గలి.

గ్, నిత్యమగు పరబ్రహ్మమైన యాత్మను ధ్యానించుచు తన్మయముగానుండు టే తత్వచింతయనఁబడునుసుమా? ధ్యానశ్లోక మేమనఁగా, (నాహం దేహో నేంద్రియా ణ్యంతరంగం- నాహంకారః- ప్రాణవర్గోనబుద్ధిః- దారా పత్య క్షేత్రవిత్తాది దూరసాక్షిః- ప్రత్యగాత్మా శ్శివో హం॥) అని సదా ధ్యానించుచుండవలయును. దీనిని యనుభవముద్వారా గ్రహించవలెను.

సప్తావరణములు = 1 దుఃఖము, 2 జన్మము, 3 కర్మము, 4 అభిమానము, 5 అవివేకము, 6 అజ్ఞానము, 7 మాయ, తసంతట గలిగినది. ఈ సప్తావరణములచే జీవుఁడు గప్పఁకొనబడియున్నాఁడు. ఇవి విడిపించుకొన్న వాఁడే ముక్తుఁడని వేదాంత సిద్ధాంతము సుమా?

దేహత్రయము = స్థూలము సూక్ష్మము 2, కారణము, శీర్య తే- శరీరః, దహ్యతే- దేహః అని వుత్పత్తి, అర్థమేమ నఁగా స్థూలదేహమనఁగా యిరువదియైదు తత్త్వములే స్వరూపముగాగలది. అందులోపల మనోబుద్ధులు రెం డున్ను, సూక్ష్మ జ్ఞానేంద్రియములయిదున్ను, సూక్ష్మ కర్మేంద్రియములయిదున్ను, పంచప్రాణవాయువులైదు న్ను యిత్తము పదియేడు తత్త్వము లొకటిగాగూడి సూక్ష్మశరీరమనఁబడును. ఈసూక్ష్మశరీరము యెటువంటి కృతమైనది. సూక్ష్మదేహమనఁగా కండ్లకగుబడనది.

దీనికే లింగదేహమనఁబడును. అనఁగా లింగం లీయతే గమ్యతే నవిద్యతే. శ్లో॥ (వికారో లీనరాహిత్యం గ్కారో గమ్యవర్జితం.) అని గలదు. అందుచేత లింగదేహమని పేరు వచ్చినది. కారణదేహమనఁగా శ్రుతి;— అనాది మాయా సుప్తోజీవః॥ ఈ జీవుని కనాదిగా గలిగియుండు జ్ఞానమే కారణదేహము. స్థూలసూక్ష్మదేహములు గలుగుటకు కారణమైన కారణదేహము. కావున చదువరులారా! దేహత్రయాతీతమైనదే యాత్మానుభవముఁ బొందినవాఁడే ముక్తుఁడని వేదాంత సిద్ధాంతము. శ్లోకమున నందును (శరీరమాద్యం ఖలు ధర్మసాధన) మని గలదు. దాని నిజాభిప్రాయము దెలియకుండా నున్నారు. ఇదిగో నిప్పుడు వ్రాయబడుచున్నది. శరీరమునకాది లేదు, శరీరమునకు మూలము లేదు, అంతమందు లేదు నడుమ నగబడుచున్నది. మరణించిన వెనుక దేహము లేదు పుట్టకముందును దేహము లేదు మధ్యము గనఁబడుచుండును. పద్యము॥ జననమరణములకు పరిస్వతంత్రుఁడుగాఁడు। తుదనుకర్త కాడు మొదలుకాదు। నడుమకర్తయనుట నగుబాటుగాదొకో। విశ్వ॥ కావున శ్లో॥ క్షణం చిత్తం క్షణం విత్తం క్షణం జీవితమావయోః। యమస్య కరుణా నాస్తి ధర్మస్య త్వరితాగతిః॥ కావున యెప్పుడో యేక్షణమునకో యిప్పుడో యీవేళనో వ్యా

త్యువు తప్పదు గదా? గనుక దేహముండుసంతలో సకల వేదశాస్త్రపురాణేతిహాసములలో సారమైన పురుషార్థములగు ధర్మార్థకామమోక్షము అందులో సారమైన పరమపురుషార్థమైనది (మోక్షము) ఆమోక్షము యీ నీటిబుగ్గయగు దేహముండుసంతలో సద్గురుద్వారా పొందవలెను. (మర్త్యభోమానుష్యో దేహో దేహినాం క్షణభంగురః॥) అందు నిమిత్తమే (శరీరమాద్యంఖలు ధర్మసాధనం) మనుచుందురు అందరునెదరు కార్యమేమి యున్నది. నిజము నిలకడమీద దెలియును. అబద్ధమప్పుడే తెలియును నిజమప్పుడే బోధపడదుసుమా? ఈ శరీరత్రయమును కొందఱు మూఢులు. (ఉ॥ కాయమనిత్యమటంచెలివి గానక మంత్రలయాదియోగసా। పాయములైన సిద్ధులను ప్రజ్ఞలుగా దలపోసిమూఢులై। మాయల నందువారు నసుమంత్రపు యోగులుగాని ముక్తికి। డాయుగలేరు వీరలకు దంభమె మోక్షము లెంచిచూడగన్॥) మరికొందఱు పామరులు. (ఉ. అంబరయానసిద్ధులకు నాపలు సేయుచు మంత్రతంత్రనా। డంబవృత్తి గొందరు విడంబము నొందుటగాని ముక్తిచే। తంబసలేదు వారలకు భ్రాంతియె సంసృతి వెంటనంటెలో। కంబుల ద్రిప్పుచుండ కడగానగ నియ్యెక రాజశేఖరా॥) కాబట్టి ఓ చదువరులారా! దేహమని

త్యమగుటకు రుజువు యీదిగువను వ్రాయబడుచున్న
ది. ఏమనఁగా జాగ్రత్స్వప్నములలో స్థూలసూక్ష్మ
భోగ ప్రదములగు కర్మలుండునని గ్రహించేటి తెలివి
యుండుటవల్లను, దేహముండునని తెలియవచ్చినది.
గనుక దేహముండినచో కర్మలుండును కర్మలుండినచో
దేహముండును సుషుప్తియందు (గాఢనిద్రయందు)
స్థూల సూక్ష్మ భోగప్రదములను గ్రహించేటి తెలివి
లయించి పోవుట వలన కర్మలు లేవు. గనుక కర్మలు
గ్రహించేటి తెలివి లీనమగుటచే దేహములేదు. (సుషు
ప్తికాలే సకలేవిలీనే) అనఁగా సుషుప్తి కాలమందు
సమస్తము లయించిపోవును. మరియు నిద్రావస్థయందు
యీ యీశ్వరరూపియగు యాత్మయే నామరూపరహి
తుఁడుగా నున్నాఁడు. (శ్లో॥ మయ్యేవ సకలం జాతం
మయిసర్వం ప్రతిష్ఠితం । మయిసర్వం లయం యాంతి
తద్బ్రహ్మాద్వయ మస్మ్యహం॥) అట్టి యీశ్వరుని
యందు సకలము పుట్టుచు లయమగుచున్నది సుమీ?
రోజు మనకు సుషుప్తియందు తెలివి లయించిపోవుచుం
డును. తిరిగి పుట్టుచుండును. ఇట్లు తెలివి రాకపోకలే
జనన మరణములని శ్రీ భగవద్గీతా శాస్త్రమందు
రెండవ యధ్యాయమునం దిట్లు చెప్పఁబడి యున్నది.
(శ్లో॥ అథచైనం నిత్యజాతం నిత్యం వా మన్యసే మృ

తర॥) అనఁగా సదా చైతన్యము (తెలివి) పుట్టును మర
ణించుచుండును. పుట్టనప్పుడును మరణించినను వెనుక
నేమగునో త్రిమూర్తులగు బ్రహ్మవిష్ణు మహేశ్వరులకు
సహితము దెలియఁబడఁజాలదు సుమా! గనుక నెందుకు
శోకించెదవని శ్రీకృష్ణభగవానుఁడు యర్జునునికి బోధిం
చెను. మరియును శ్రీమద్భగవతమందు పద్యమేమ
న. (ఏను మృతుండ నౌదునని యెంత భయంబు మనం
బులోపలన్ । మానుము సంభవంబుగల మానవకోట్లకు
చావునిక్కమౌ । గాన హరి తలంపుమిక గల్గదు జన్మము
నీకు ధాత్రిపైన్ । మానవనాథ పొందెదవు మాధవ
లోక నివాస సౌఖ్యమున్॥ అని శ్రీశుకులవారు పరీక్షి
న్నరేంద్రుని కుపదేశించెను. యిందుకు సరియైనది. (శ్లో॥
సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య మామేకం శరణం వ్రజ । అహం
త్వాం సర్వ పాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి మాశుచ॥)
అనఁగా ధర్మా ధర్మములుగల చైతన్యమును (తెలివిని)
సద్గురు కటాక్షముచే విడిచి పెట్టుము. నీవయిన చైత
న్యము పోవునని శోకింపవలదు సుమా! నిన్ను సర్వపా
పములనుండి నేను విడిపించగలను. భయమేమి లేదు
సుమా! కాబట్టి ఓ పెదవారలారా! (శరీరమాద్యం
ఖలు ధర్మసాధనం మని పూర్వపు పెద్దలనుకొనిన మాట

ముక్తిత్రయము= జీవన్ముక్తి, విదేహముక్తి, సద్యోముక్తిలేక నిత్యముక్తియని మూడువిధములు. అందుజీవన్ముక్తియనగా (శ్లో॥ జీవన్ముక్తిస్తుతద్విద్వాన్ పూర్వోపాధిగుణాంత్యజేత్। సచ్చిదానందరూపత్వాద్భవేద్భ్రమరకీటవత్॥ అని యాత్మబోధలో చెప్పబడియుండినట్లు బ్రహ్మనిష్ఠాగరిష్ఠుడు తేనస్థూలసూక్ష్మకారణోపాధులయొక్క గుణములనువిడిచి పిమ్మట సచ్చిదానంద స్వరూపుఁడగుటచే భ్రమరకీటకన్యాయవత్ గానె పోయినారు. అతండే జీవన్ముక్తుఁడు. (అనఁగా తురీయానుభవము గలవాఁడనుట) ఇదే సవికల్పసమాధిస్థుఁడు సుమా? నిత్యము జీవన్ముక్తులగుచునే యున్నారుగాని యట్టిసంగతి పామరులకు తెలియదు. సుషుప్తియందు చక్కఁగా విచారించుము. తురీయాతీతానుభవముగలవాఁడు, విదేహముక్తుఁడు. అట్టి తురీయాతీతానుభవముగలవాఁడు సుషుప్తివలె తెలివియా తురీయాతీతావస్థయందు తెలిసి లీనమగుచుండునని గ్రహించునుగాన తురీయాతీతావస్థగూఁడ పరబ్రహ్మస్థితి గాజాలదని గ్రహించుము. అయితే తురీయాతీతావస్థలు లేకున్న మాయాచైతన్యమే యగుచుండునుగాన యాతురీయాతీతావస్థ (విదేహముక్తి గాజాలదు.) ఏమనిరా స్పష్టముగా తురీయాతీతము యనుస్థలో నీదియని తెలియబడుచున్నది. మరియు (విదేహకైవల్య ముక్తి

యేదనగా) తురీయ తురీయాతీతములుగానిదే విదేహముక్తియని పూర్వపు పెద్దలగు శ్రీమద్దక్షిణామూర్తి స్వాములవారు వ్రాసియున్నారు. ఏమనఁగా (శ్లో॥ సాకారంచ నిరాకారం నిర్గుణంచగుణాత్మకం । తత్త్వం తత్పరమం బ్రహ్మ ఇతి వేదాంతడిండిమః॥ శ్లో॥ అవిద్యోపాధికోజీవః మాయోపాధిరీశ్వరః । మాయా విద్యా గుణాతీతా ఇతి వేదాంతడిండిమః॥) మరియు నిత్యముక్తిలేక సద్యోముక్తియనగా, నెప్పటి కప్పుడే ముక్తి లభించును. బ్రహ్మజ్ఞానియే నిత్యముక్తుఁ డనఁబడును. బ్రహ్మజ్ఞాన మనఁగా తాను పుట్టక మునుపును పుట్టిన వెనుకను, పోయిన తరువాతను, స్వతసిద్ధముగా నుండేదేదియో దానిని తెలిసికొన్నవాఁడేసుమా? ఇదే పూర్వజ్ఞానమనఁబడును. తల్లిగర్భములో నుండునపుడు పూర్వజ్ఞానములో నుందురు.

ద్వివిధమనోనాశనము= సరూపమనోనాశనమనిన్ని, యరూపమనోనాశనమనిన్ని రెండువిధములు. (అనుభవము) మనకు రోజు జీవన్ముక్తి యగుచునేయున్నది. మనస్సు సుషుప్తియందు లీనమగుచున్నది. తానెవ్వరో తెలియబడకుండ తెలివి లీనమగుచున్నది. తురీయమున తానెవ్వరో తనకు తెలిపినతరువాతను తెలివి మరిలీనమగుచున్నది. సుషుప్తిలో లీనమగుట సరూపమనోనాశన

మనఁబడును. తురీయమైన యరూపమనోనాశన మనఁబడును. అనుభవమార్గమే సన్మార్గము సుమా?

బ్రహ్మచర్యము= (శ్రుతి;—ఏతద్భ్రూమధ్య రంధ్రస్థానాగ్రే సూర్యచంద్రజ్యోతి ర్మండలాంతర్గత సహస్రదళ పద్మకర్ణిక కుహరకుండలీ మస్తక చిదానందస్వరూప నాదబిందుకళాతీత తత్త్వమసి మహానుభావం ద్బ్రహ్మపరిపూర్ణ సగుణనిర్గుణస్వరూపం) అనఁగా భ్రూయుగరంధ్రస్థానాగ్రమందు సూర్యచంద్రయగ్ని మండలములుండును. వీటియందు యారోహణావరోహణములను దిరిగి సహస్రదళ పద్మకర్ణిక కుహరాంతరమందున్న కుండలి యుండును. ఆ కుండలి శిరస్సునందు సచ్చిదానందబ్రహ్మముండును. గనుక నిదియే పరమ కుండలియని యందురు. ఇదియే నాదబిందుకళలతో గూడుకొనిన కారణ కుండలియందురు. కాఁబట్టి యిటువంటి కుండలిని భేదించుటకు వివరమేదనఁగా. (శ్లో॥ గురువాక్యసుషుమ్నాయ విపరీతభవేజపం। సోహంసోహమితిప్రోక్తా మంత్రయోగస్యఉచ్యతే॥) అనఁగా సప్తకోటిమహామంత్రములలో నీ సోహమంత్రమే శ్రేష్ఠము సుమా? (సోహం హం సోహం) అనఁగా నీవేనేను, నేనే నీవనిభావము. జీవుని వాచ్యార్థమును విడిచిపెట్టి లక్ష్యార్థమగు ప్రత్యగాత్మయును, ఈశ్వరుని వాచ్యార్థమును విడిచిపెట్టి లక్ష్యా

ర్థమగు పరమాత్మయును, ప్రత్యగాత్మే పరమాత్మ, పరమాత్మే ప్రత్యగాత్మయనియు, నైక్యానుసంధానమే సోహం హంసోహముయొక్క సారాంశము తేలెడిది. దీని పేరే ముఖ్యమైన భజన, దీనినే భజించలేక చాలా మంది చెడిపోయినారు. సర్వదా యుచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములు వచ్చుచుపోవుచున్నది. ఇదే యైక్యానుసంధానము గనఁబరుచుచున్నది. దీనిని గురుద్వారా తెలుసుకొన్నవాఁడే ముక్తుఁడని వేదాంత సిద్ధాంతము.

యథాకర్మతథారూపం = ఏయే కర్మలు చేసితే నాయారూపములగు (అనుభవము విచారించెదము) బంగారము దీసికొనివచ్చి యేయే పనులుచేసితే నాయారూపములగుచుండును. ఎట్లాగనిన, బంగారపు మురుగులుచేసితే మురుగులురూపమగును. ఉంగరములు పనిచేసితే నుంగరరూపమగును. ఆ ప్రకారముగానే యేజాతి రేతస్సు (శుక్లము) యాజాతి యోనులయందు పడితే నాయాజాతిరూపము లేర్పడును గాన, యొకజాతి యోనిలో నుండి మరియొకజాతిరూపము గాజాలదుసుమా? పామరులట్లాపుట్టునని నమ్మెదరుగాని జ్ఞానపండితు లట్లా నమ్మజాలరు.

యథాబీజం తథాంకురం = ఏయే విత్తమ్ము నాటితే నాయా మొక్క మొలచునేగాని మరియొకమొక్క మొలవజా

లదు సుమా?

యథాపిత తథాపుత్రః = తండ్రిగుణములెట్టివియో పుత్రుని గుణము లట్టివియేసుమా? తండ్రి యనఁగా పరమాత్మ యేసుమా? పుత్రుఁడనఁగా నాత్మసుమా? తండ్రి లక్షణములేవనఁగా సచ్చిదానందనిత్యనిర్మలములుఆత్మలక్షణములు గూఁడినవియేను ఇందుకు ప్రమాణమేమనఁగా (నాత్మావై పుత్రనామాసీత్)అనఁగానాత్మయేపుత్రుఁడుసుమా?దీనినిగురించి యిదివరకేవ్రాయబడుటచేమరీ వ్రాయలేదు. (*As is the fother so is the son*) అనిఇంగ్లీషు (*Bibble.*) బైబిల్లోవ్రాయఁబడియున్నది. (జాతాబోధమయిసుత) అని వ్యాసులవారనియుండిరి. పరిపూర్ణ బోధయనెడి పుత్రుఁడు గలుగుటచే జాతా సూచకములో నుండెను. మరియు (హతా మోహామయీమాతా) అనియుగలదు. అనఁగా మోహామనే తల్లి చనిపోయినది గనుక మృతాసూతకములో నుండెనుగాన జాతాసూతకములోనున్న, మృతాసూతకములోనున్న యుండుటచే వ్యాస్యులవారెట్లు సంధ్యవార్చ గలరని చెప్పెను. కాఁబట్టి పరిపూర్ణబోధయనే పుత్రుఁడని పేరు. మిధ్యా పుత్రులవలని లాభమేమియులేదు. జ్ఞాన పుత్రుఁడే పుత్రుఁడు. యిందుకే (అపుత్రస్య గతిర్నాస్తి) యని యందురు.

రాజయోగ అష్టాంగయోగములు.

యమ = వైరాగ్యము గలగడము.
నియమ = పూర్ణభక్తిని పొందడము.
ఆసన = సదా సంతోషమును పొందడము.
ప్రాణాయామ = మనోవృత్తులు నిలుపుట.
ప్రత్యాహార = నిత్యానంద వృత్తిని పొందడము.
ధ్యాన = సదా చిన్మయ స్వరూపమును జూచుట.
ధారణ = నిశ్చల దృష్టిని ధరించుట.
సమాధి = పరిపూర్ణాచలమందు నిరంతరము పొందడమే పూర్ణసమాధి.

జ్ఞాని వ్యవహారములు.

1 వచ్చినది వినువను, 2 రానిదికోరను, 3 సహజము మానను, 4 అయ్యేవానియందు యాశించను, 5 కానిదానియందు కోరికయుంచను, 6 వెనుకటిదానియందు వేడుకయుంచను, 7 ముందుదానియందు ముచ్చటించను, 8 అసత్యము పూనను, 9 నిష్ఠ మరువను, 10 నేను చేస్తానని యనను, 11 వినరానిది వినను. ఈరీతిని నీమములుంచేవాడే జ్ఞాని యనంబడును సుమా?

ప్రశ్న:—విదేహకైవల్యము దేహేంద్రియాదులలో దేనికి సిద్ధించును?

౬ శ్లో:— [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ంద్రి
యములకు మోక్షము గావలయు నంటేనే [illegible]
[illegible] [illegible] శరీరము మొదలగులు, [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
మునకు నిర్మింపఁబడిన [illegible] గలిగి [illegible]
[illegible] చేతనత్వము [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] దేహం
[illegible] బంధమోక్షములు లేవన్న, మఱియు [illegible]
యములకు మోక్షము గావలయు నంటేనే జ్ఞానేం
ద్రియమ్ములై యున్న శ్రోత్రాదియున్నులై [illegible] [illegible]
[illegible] దేహమునకు [illegible] [illegible]
[illegible] దేహమును నడిపింపవలయు బుద్ధి [illegible]
[illegible] [illegible] కృత్యములు [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] బంధమోక్షములు లేవన్న, మఱియు ప్రాణ
ములకు మోక్షము గావలయు [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

వాయువే సర్వము గ్రహించుచున్నదని చెప్పిన యెడల స్వరూపమునువిడిచి స్వభావమునశింపరాదు. ఎందుచేత ననఁగా లోకంబున చక్కెరయందున్న మధురమాచక్కెరను విడిచిపోనేరనట్లు సుషుప్తియందు ప్రాణవాయువుండగా దెలివి నశించిపోఁగూడదు సుమా? అట్లాపోయినప్పుడు మరలరాఁగూడదుగా? కాఁబట్టి సుషుప్తియందు జీవముయుండిన్ని తెలివిపోవుటయున్ను మరలవచ్చుటయున్ను సంభవించుచున్నందున ప్రాణవాయువైనజీవమున్ను యింద్రియములవలెనే జడస్వభావములైనట్లు స్పష్టమగుచున్నది. గనుక జీవహంసకున్ను నేననెడి జ్ఞానములేనందున బంధమోక్షములు లేవనిన్ని యిక నంతఃకరణమునకు మోక్షము గావలిసినంటివా? అంతఃకరణమనఁగా మనోబుద్ధి చిత్తహంకారములు నాలుగున్ను క్రమంబుగా సంకల్పవికల్ప నిశ్చయానుసంధాన, పాదరసమువలెచలించడము కర్తృత్వాభిమానధర్మము గలవై దేహేంద్రియములనడిపించినను యిన్నిటికిన్ని ప్రధానమైనకూటస్థచైతన్యముసర్వసాక్షియై యివి యంతఃకరణములని గుర్తెరుగుచుండుటవలన బంధమోక్షములు లేవనిన్ని యిట్లువిచారింపఁబడిన దేహేంద్రియ ప్రాణాంతఃకరణములు జడస్వభావములగుటవలన బంధమోక్షములుసంభవింపవని స్పష్టముగా దెలియఁబడుచున్నది.

కాబట్టి యిన్నిటికిని ప్రధానమైన వస్తువెట్టిదని విచారిం
చగా యేయొక్కవస్తువు దేహేంద్రియాదులకుసాక్షియై
సర్వమునెఱుంగుచున్నదో యేయొక్కవస్తువువలన సమ
స్తవస్తువులును దెలియఁబడుచున్నవో యేవస్తువొక్క
టిలేకుండిన సర్వము దెలియఁబడకున్నదో యట్టి ప్రజ్ఞా
నచైతన్యమే తానైన ప్రత్యగాత్మయనిన్ని దేహాభి
మానియనిన్ని యహంపదవాచ్యుఁడనిన్ని కూటస్థుఁడ
నిన్ని యంతర్యామి యనిన్ని స్వస్వరూపానుభవము
సిద్ధించుటకొఱకు యాత్మయొక్కటియే నొక్కొక్క
కారణమునుఁబట్టి వేరువేరు నామధేయములు గలవు.
పాంచభౌతిక శరీరమే రథమును, కూటస్థాత్మయే రథి
కుడును, బుద్ధియే సారథిని, యింద్రియములే గుఱ్ఱము
లును, మనస్సే కళ్లెమును గాగల యీదేహి కర్తృ
త్వ భోక్తృత్వాహంకారములు గలిగి జననమరణ దుఃఖ
ములు బొందుచుండుటవలన నేను నాది జ్ఞానముగలిగి
దేహాభిమాన పరవశత్వమున సుఖదుఃఖము లనుభవిం
చుచున్న కూటస్థాత్మకేజీవభ్రాంతి సంభవించియున్నం
దున యిట్టి యజ్ఞాన ప్రతిబంధ యుక్తుఁడగు ప్రజ్ఞాన
పురుషునకేమోక్షముగాని తక్కిన జడస్వరూపములకు
బంధమోక్షములు రెండును లేవని సద్యోమోక్షబోధిని
తాత్పర్యము. మరియు ముముక్షువుకు యాత్మసాక్షా

త్కారసాధనమైన తురీయలక్షణమెటువంటిదనఁగా స్వస్వరూపసందర్శనయోగమైన తురీయసమాధియెటువంటిదనఁగా సాధన తురీయమనిన్ని సహజతురీయమనిన్ని రెండువిధములు. అందు సహజ తురీయమనఁగా నిర్వికల్ప సమాధియనిన్ని సాధన తురీయమనఁగా సవికల్ప సమాధియనిన్ని యందుసాధన తురీయమువలన యాత్మసాక్షాత్కారమున్ను సహజతురీయమువలన బ్రహ్మసాక్షాత్కారమునుసిద్ధించును. తురీయ తురీయాతీతములకతీతమైనదే నివృత్తియోగికిబ్రహ్మానుభవమే నిజమగు బ్రహ్మము. కొందఱుమూఢులు తురీయ చైతన్యమే బ్రహ్మానుభవమని నమ్మియుందురు అదిసరిగాదు. (గీ॥ శ్రుతియుక్త్యనుభవము లేకయే । మతిహీనుని బల్కునట్టి మాటలుచూడఁగ । సత్యమని నమ్మఁగారాదది । యతులితముగ పూర్ణపదవి యందదువేమ॥) కొందఱు శ్రుతులే ప్రమాణముగా నెంచుదురు. కొందఱు యుక్తులే ప్రమాణముగానెన్నుదురు. మరికొందఱు యనుభవమే ప్రమాణమనియెన్నుదురు. అయితే మరికొందఱు శ్రుతియుక్త్యనుభవములమూటిని ప్రమాణముగా నెంచబడును. అన్నిటికిని యనుభవమే శ్రేష్ఠముసుమా? (సీ॥ ఏజాతివాఁడైన నేనీతివాఁడైన నేజాడవాఁడైన నెవ్వఁడైన ।
రాజయోగ సమాధి రాజ్యాభిషిక్తుఁడై వెలిమావు

లోచూపు వీఁకుచూపు । లోమూఢమూఢంగ లోకా
స్తమయమునై పంచువెన్నెల బయల్నిండి వెలుగు ।
లోలీనమైయంత లోతనువ్రసమర్చి యెదురుదన్నఁ గెడి
యెఱుకమరచి । హాయికొని నోర్చి చిత్సుఖోపాయుఁడ
గుచు । యెవనిదో రాజ్యమైయున్న యెఱుకమంతుఁ ।
డాత్మ విజ్ఞాన సద్గురుం డార్యపూజ్యుఁ । డాదిదేవుండు
నౌతం శైలయుస్థుచరిత॥) అని శ్రీశుకులవారు ధర్మరాజు
నకుబోధించెనని శ్రీరామ స్తవరాజమునందు వ్రాయఁబడి
యున్నది. కొందఱుమూఢులు (ఉ॥ పెద్దలసేవఁజేసినను
బెంపగుఁగాక ప్రధాభిమానులై । గద్దఱిసుద్ధులం దగిలి
కానక మూఢులుకొందఱుర్విలోఁ । బ్రొద్దులు వృత్తురట్లు
చెడిపోవక సామిని భక్తిఁ గొల్చిన । దద్దయు మోక్ష
మబ్బుగద దాశరధీ జనకాత్మజాధిప॥ ఈగ్రంథము శ్రీ
కాశీక్షేత్ర నివాసుఁడగు శ్రీమత్పరమహంసావధూత
దిగంబరస్వాములవారి ప్రియశిష్యుఁడగు, శంకరమంచి
లక్ష్మీ నృసింహ రాజయోగీంద్రుల వారి ప్రియశిష్యుఁ
డగు పూశపెద్ది - సాంబశివరావుచే ప్రస్తుత నవ నాగరీ
కుల కత్యంత యుపయోగనిమిత్తమై శ్రుతియుక్తి యను
భవములతో వ్రాయఁబడినది.

వేదాంత కఠిన పదార్థ మంజరి.

సంపూర్ణము.

సామెతల తత్త్వ రహస్యార్థబోధిని వచనము. ౦ ౫ ౦

తారకామృతసారము. ౦ ౮ ౦

కాళహస్తిమాహాత్మ్యము వచనకావ్యము. ౦ ౮ ౦

భక్తలీలామృతము ౬౩ శివభక్తుల చరిత్రములుగలవి. ౧ ౦ ౦

రామకృష్ణ పరమహంస దేవగారి దివ్యజీవిత ఉపదేశవాక్యములు. ౦ ౭ ౦

సప్తఋషిస్తోత్ర రామస్తవరాజము. ౦ ౨ ౦

వారుణీపుటోదయ శంభులింగోపాఖ్యానము. ౦ ౨ ౦

శ్రీరామలింగేశ్వర శతకము. ౦ ౨ ౦

మార్కండేయచరిత్ర స్త్రీలపాట. ౦ ౧ ౬

హాస్యరసమంజరి. ౦ ౧ ౦

వినోదకథామంజరి. ఇందు ౮౭ కథలుగలవు. ౦ ౮ ౦

సకల సువిచారసంగ్రహము. ౦ ౬ ౦

రాజయోగానందము. ౦ ౬ ౦

తత్త్వార్థముక్తాకలాపము వచనకావ్యము. ౦ ౨ ౦

హఠయోగప్రదీపిక ౧౨౨ యోగాసన పటములు గలవు. ౩ ౦ ౦

రాజయోగరత్నాకరము. ౨ ౦ ౦

ముముక్షుజనకల్పకము. ౦ ౬ ౦

శ్రీమన్నారాయణ స్తోత్రకదంబము. ౦ ౨ ౦

ఘటశోధని వచనము. ౦ ౮ ౦

విష్ణుపురాణము. ద్విపదకావ్యము. ౦ ౧౦ ౦

ముహూర్తసంగ్రహము. ౦ ౨ ౦

వాస్తుఫలసంగ్రహము. ౦ ౧ ౦

అర్థపంచకము. ౦ ౨ ౦

ఘటికాద్రి రామదాసుచరిత్రము. ౦ ౪ ౦

చిత్రాంగినాటకము. ౦ ౪ ౦

జాతకచంద్రిక. ౦ ౨ ౦

వేమన జ్ఞానమార్గపద్యములు. (౩౦౦౨) ఇందు నీతి, ఆచారము, ధర్మము, వేదాంతము మొదలగు పలువిషయముల గురించి వేమనగారిచే రచియింపఁబడి మేలయిన దళసరి కాగితములయందు పెద్ద అక్షరములలో ముద్రింపఁబడి సీమ కాలికోగల మేలైన బైండుచేసియున్నది. ౨ ౦ ౦

వేమనపద్యములు. ఆయా జాతులయొక్కయు ఆయావిషయముల యొక్కయు వివరణములు వెవ్వేరుగా దెలియునట్లు విజిభంపఁబడి యున్నది, (౧౮౦౦) పద్యములుండును. ౦ ౧౨ ౦

అవధూతగీత. ఇది మూలమును దానికి సరైనటీకయు తాత్పర్యమును గల్గి అపరోక్ష జ్ఞానమంతయు విస్తరముగా బోధించుచున్నది. ౧ ౦ ౦

నిర్గుణాత్మజ్ఞాన సంయోగ కందార్థరత్నావళి అనెడు, అచల ప్రబోధము.	౦ ౬ ౦
అమృతబిందోపనిషత్తు. శ్లో. తా.	౦ ౨ ౦
జీవతత్త్వప్రబోధ కుసుమావళి.	౦ ౩ ౦
అచలగీతరత్నావళి ౨౬౦ పద్యములు.	౦ ౩ ౦
శ్రీసుదర్శన రామానుజదాసు కీర్తనలు.	౧ ౦ ౦
సుందరకాండము. తాత్పర్యసహితము.	౧ ౦ ౦
భగవద్గీతలు. తాత్పర్యసహితము.	౦ ౧౪ ౦
భగవద్గీత వచనకావ్యము. పాకెట్టుసైజు.	౦ ౪ ౦
అష్టకవీయము శుద్ధప్రతి గ్లేజు కాకితములు.	౧ ౦ ౦
డిటో సాధారణ కాకితముగలది.	౦ ౧౨ ౦
బృహజ్జాతకము టీకాసహితము.	౦ ౧౦ ౦
కాలామృతము శుద్ధప్రతి.	౦ ౬ ౦
డిటో గ్లేజుకాగితములు.	౦ ౮ ౦
వేదాంతరత్నాకరము. శ్లో. తా. శంకరాచార్యవిరచితం.	౦ ౮ ౦

ఇంక ... తాంధ్ర గ్రంథములు దొరకును, వల... దిగువ విలాసమునకు వ్రాసికొనవలయును.

... సమ్మెట త్యాగరాయసెట్టి.
శ్రీరాజరాజేశ్వరీ నికేతన ప్రెస్,
...చాకలపేట మద్రాసు.